1893 HUSZONHETEDIK ÉVFOLYAM — 342. SZÁM. — BUDAPEST. HÉTFŐ, DECZEMBER 11.

SZERKESZTŐSÉG:
BUDAPEST VI. SZERECSEN-UTCZA 35.
KÉZIRATOKAT NEM KÜLDÜNK VISSZA.
CSAK BÉRMENTES LEVELEKET FOGADUNK EL.
ELŐFIZETÉSI DIJ:
Vidékre postán v. helyben házhoz hordva
Egy évre . . . . 20 frt. | Egy negyedévre . 5 frt.
Egy fél évre . . 10 frt. | Egy hóra . . 1 frt 80 kr.
Külföldre: 3 hóra Németországba 6 frt 70 kr. Francziа-, Olasz-, Orosz-, Török-, Görög-, Spanyolországokba, Svájcz-, Romániа- és Szerbiába, valamint amaz országokba, melyek a postaszerződéshez tartoznak, negyedévre 9 frt 20 kr.
Egy szám ára 6 kr.

EGYETÉRTÉS

KIADÓHIVATAL:
BUDAPEST, VI. DALSZINHÁZ-UTCZA 1.
HIRDETÉSEKET ÉS NYILTTÉRBE VALÓ KÖZLEMÉNYEKET FELVESZ A KIADÓHIVATAL
PÁRISBAN *főügynökségünknél:*
John F. Jones & Cie. 31 biz. Faub. Montmartre.
Frankfurtban a/M.: Daube G. L. és Társa.
Bécsben: Danneberg I., 1. Kumpfgasse Nr. 7.
Mosse Rudolf Seilerstätte Nr. 2.
Haasenstein és Vogler, I., Wallfischgasse 1.
Oppelik A., Stubenbastei Nr. 2.
Schalek Henrik, I., Wollzeile Nr. 14.
Herndl Alajos, I., Wollzeile Nr. 25.
Dukes Miksa, I., Rienergasse Nr. 12.
és valamennyi hirdetési iroda.

K. KÖNYVTÁR

Budapest, decz. 11.

A képviselőház br. Bánffy Dezső elnöklete alatt ma ülést tartott, melyen először is beadták a szavazatokat a közigazgatási bíróságokról szóló törvényjavaslat, nemkülönben a Magyarország ezredéves fennállási ünnepségeinek tárgyában beadott javaslat tárgyalására kiküldendő bizottságok tagjaira.

Ezután a francziа képviselőházban történt merénylet fölött fejezte ki részvétét a ház. Az erről szóló tudósítást lapunk más helyén egész terjedelmében közöljük.

Ezután a hátralévő kérvények tárgyalása következett.

Mezőtur városa folyamodott az 1890-iki tisztujításnál elkövetett visszaélések orvoslása végett; a kérvényi bizottság azt inditványozza, hogy visszavétel végett tegyék le a ház irodájába. Ez ellen *Ugron* Gábor, *Madarász* József, *Szederkényi* Nándor beszéltek. *Márkus* József kivánja, hogy adják ki a kérvényt a belügyminiszternek, a ki intézkedjék e visszaélések megvizsgálása és orvoslása végett. A képviselőház többsége a kérvényi bizottság határozatát fogadja el.

Következett a pénzügyi és közlekedésügyi bizottság jelentése, «a budapest-esztergomi helyi érdekü vasut engedélyezéséről» szóló törvényjavaslat tárgyában. Neményi Ambrus előadása után vita nélkül elfogadták. Hasonlóképen elfogadták a közgazdasági bizottság jelentését a «kereskedelmi viszonyainknak Spanyolországgal való ideiglenes rendezéséről» szóló törvényjavaslat tárgyában. Gróf Batthyány Tivadar előadása után; tudomásul vették a számvizsgáló-bizottság jelentését a képviselőház pénztárának 1893. január 1-től junius 30-ig vezetett számadásai megvizsgálásáról; gróf Bethlen Balázs előadása után a közlekedésügyi bizottság jelentését «a Gunjától Bosznia határáig vezetendő helyi érdekü vasut engedélyezéséről» szóló törvényjavaslatra nézve, a közlekedésügyi bizottság jelentését «a barlafalu-erdőszádai helyi érdekü vasut engedélyezése tárgyában» benyujtott kereskedelemügyi miniszteri jelentésre nézve, továbbá a közgazdasági bizottság jelentését «az 1878. évi XX. trvczikkbe iktatott és az 1887. évi XXIV. trv.-czikkel meghosszabbitott vám- és kereskedelmi szövetség XVI. czikkének módositásáról» szóló törvényjavaslat tárgyában, gróf Batthyány Tivadar előadása után, melyhez *Madarász* József is hozzájárult, a közigazgatási bizottság jelentését «az 1884. évi IV. törvényczikk által Szeged sz. kir. városban felállitott középitészeti tanács hatáskörének meghosszabbitásáról» szóló törvényjavaslat tárgyában, *Belitska* Béni, a közigazgatási bizottság jelentését «Székelykeve és Borcsány községekben az országgyülési képviselővválasztási jog gyakorlásáról» szóló törvényjavaslat tárgyában szintén *Belitska* Béni, végül az igazságügyi bizottság jelentését, az irodalmi vagy müvészeti müvek szerzői jogának kölcsönös oltalma végett Nagy-Britanniával 1893. évi április hó 24-én Bécsben kötött államszerződés beczikkelyezése tárgyában beterjesztett törvényjavaslatra vonatkozólag. *Ragályi* Lajos előadása után.

Holnap délelőtt 11 órakor lesz ülés.

Budapest, decz. 11.

A képviselőház pénzügyi bizottsága Széll Kálmán elnöklete alatt tegnap tartott ülésén az 1894. évi államköltségvetésről szóló törvényjavaslatot tárgyalta. Az egyes tárczák költségvetésének előadói konstatálták, hogy a törvényjavaslat számszerü összeállitásai teljesen megegyeznek a költségvetési vita folyamán a ház által hozott határozatokkal. *Helfy* és *Bujánovics* kijelentik, hogy a törvényjavaslathoz pártállásuknál fogva nem járulhatnak. A bizottság elfogadja a törvényjavaslatot; 7-ik §-ába, mely szerint «az 1888: IV. tcz. 7. §-ának ama rendelkezése, mely szerint a helyi érdekü vasutak segélyezése czimén az állami költségvetés évenkint 300.000 frtnál nagyobb összeggel meg nem terhelhető, hatályon kivül helyeztetik», felvevén, hogy az 1888: IV. tcz. kérdéses szakasza «az 1894-ik évre» helyeztetik hatályon kivül. Ezzel az ülés véget ért.

VIDÉK.

* **Zágráb**, decz. 11. Hrvat Mirko az elhunyt tartománygyülés elnökének lelki üdvéért ma a Katalin-templomban ünnepélyes requiem volt, melyen a bán, a tartománygyülés, a kormány és városi hatóságok és nagy közönség volt jelen.

A dunántuli közmüvelődési egyesület közgyülése.

A kulturális törekvések mozgalmai közt nem csekély jelentőségü a Dunántuli közmüvelődési egyesület tegnap tartott közgyülése, melyen tekintélyes emberek fontos szavai hangsulyozták a nemzeti kultura megerősitésének szükségét a Dunántulon. A derék egyesület szövetséges fiókegyesületeivel együtt sok jó szándékról és képességről tett tanuságot, sajnos azonban, hogy ez a törekvés még részben sem valósulhatott meg, még pedig azon érthetetlen közömbösség miatt, melyre vasárnapi közleményünkben rámutattunk. Reméljük és várjuk, hogy a jövő évi beszámoló a dunántuli társadalom, főleg annak sok tehetős tagjának nagyobb megmozdulásáról és élesebb érzékéről fog megemlékezhetni, mert a magyar közmüvelődés hazánk sajátságos viszonyai miatt nálunk ugyszólván teljesen a társadalom vállain nyugszik. A gyülés lefolyásáról következőkben adjuk tudósitásunkat.

Az uj városház közgyülési terme zsufolásig megtelt, különösen a Dunántul előkelőségeivel és vezérlő egyéniségeivel. A terem rendkivül érdekes képet nyujtott; politikusok, urak, magasrangu közlisztviselők foglaltak helyet egymás mellett. Ott voltak többek közt Reiszig Ede államtitkár, gróf Dessewffy Aurel, Fabiny Teofil, Rudnay Béla főispán, Ribáry József, Gerlóczy Károly, Hoffmann Pál, Tallián Gyula alispán, Hollán Ernő, Wlassics Gyula, Kauser János, Rákosi Jenő, Steiger Gyula, Simontsits Béla, Szily László, Sárközy Aurel, Jeszenszky Ferencz, Perczel Béni, Stojanics János, Szily Pongrácz, Földváry Elemér, Perczel Dezső, Pázmándy Dénes, Fenyvessy Ferencz, Vörös János, Kun Miklós orsz. képviselők, dr. Varga Gábor, Szentiványi Gyula, dr. Óváry Ferencz, Reményi Antal, Röser Miklós, Herics Márton, Radó Antal, Seidel Lajos főkapitány s még igen számosan.

Küldöttségileg képviselve voltak: a Somogymegyei kulturegylet, az Emke, a F. M. K. E., a Berzsenyi-kör, a Balaton-egylet, a Magyar egyesület, a soproni irod. és müvészeti kör, az orsz. magyar iskola-egyesület, Baranya-, Vas-, Fehér-, Tolna-, Komárommegyék, Sopron, Fehérvár, Selmeczbánya. Szombathely városok, az egyesület vidéki fiókegyesületei.

Az ülésen *Széll* Kálmán elnökölt, a ki a következő beszéddel nyitotta meg az ülést: Tisztelt közgyülés! Mindeneketelőtt fogadják őszinte köszönetemet, kik közgyülésünket megjelenésükkel megtiszteltek s különösen azon testvéregyesületek és törvényhatóságok, kik küldöttségekkel tették ülésünket fényesebbé. Én szeretnék önöknek t. uraim ma fényes, csillogó eredményekkel s nagy alkotásokkal beszámolni, szeretnék beszámolni azzal, hogy a csemete, melyet a Dunántól társadalma létre hozott ma már erős törzsé fejlődött, s mindezt ma még nem tehetem. A kezdet nehézségeivel küzd az egyesület még ma is.

Sikerült mégis egy dolog, sikerült azt a tudatot felébreszteni a Dunántul társadalmában, hogy ma, midőn az államnak oly sokoldalu problemákkal kell megküzdenie, ezeket sikeresen csak ugy oldhatja meg, ha azok megoldásában a társadalom áldozatkész közreműködésére is támaszkodhatik s a Dunántul ezt meg is értette, de még nem mozdult meg; s hiszem, hogy a mit ma felmutathatunk, az csak a kezdet kezdete.

De azért mégsem mondhatjuk sikertelennek eddigi törekvéseinket, mert hisz szaporodott tagjaink száma, szaporodott vagyonállományunk s az akczió terén is már sikerült az óvodák felállitását és segélyezését kezdeményeznünk, szóval történt valami, a mi már első lépésnek tekinthető feladataink megoldásában. Mindez azonban kevés ahhoz képest, mit mi feladatunkul kitüztünk, bár mégis sikerrel és reménységgel biztató kezdet.

A jövő igazgató-választmány hivatva lesz eddigi akczionkat intenzivebbé, hatályosabbá tenni. Szóval, én azt gondolom, hogy egészen jogosult az a feltevés, hogy a mi ma már kezdetnek elégnek mondható, az a legközelebbi jövőben nagyobb eredménynyé fogja magát kinőni.

Ezután még megemlékezett elnök Vasvármegye törvényhatóságáról azon alkalomból, hogy az bár nem közvetlenül az egylet számára, de az egylet impulzusa folytán tiz évre 1% pótadót szavazott meg kulturczélokra, jelesül óvodák felállitására.

Az emelkedett hangu elnöki megnyitót a közgyülés lelkesülten fogadta s hosszasan megéljenezte. A megnyitó beszéd után *Porzsolt* Kálmán, az egyesület tevékeny főtitkára terjesztette elő sok érdekes adatot tartalmazó jelentését.

Az elmult évről szóló jelentés kiemeli, hogy az egyesület zajtalanul működött ugyan, de máris eredményesen. A jelentésből kiemeljük a következőket: Azoknak a nagy czéloknak elérésétől, s azoknak a feladatoknak megoldásától, melyet az alapitáskor magunk elé tüztünk, még távol vagyunk, az elért eredményekkel megelégedve még nem lehetünk. De türelmünket nincs okunk elveszteni. Tudtuk előre, hogy nehéz küzdelmünk lesz, mert számolnunk kellett azzal az ősi magyar tulajdonsággal, mely a hazafias eszmék hangoztatásakor erős visszhangot ad, de elhal, mikor az első lelkesedés tüzét a napi munka mühelyében akarjuk felhasználni. Az a tüntető lelkesedés, mely egyesületünk megalakitását kisérte, rég elhangzott s a tüntetők seregéből sokan elmaradtak, az érdeklődés megcsappant, az áldozatkészség megfogyott. Ez azonban előrelátott fordulat volt, mely nálunk minden hazafias vállalkozásnál észlelhető s nem is szabad ebből következtetést vonni az egyesület jövőjére. A Dunántul intelligenciájából olyan erős gárda alakult az egyesület körül, hogy annak lelkesedése át fog ragadni az egész Dunántul lakosságára s ez a gárda a hirtelen fellángolás helyébe olyan állandó meleg érdeklődést fog szitani, mely sokkal nagyobb hasznára fog válni az egyesület nagy feladatainak.

A titkári jelentés ezután kiemeli, hogy ámbár az egyesület még a szervezés és taggyüjtés stádiumában van s a tagok száma alig haladta tul az ezret s a befizetett törzsvagyon alig rug többre 30.000 frtnál, máris több száz forintot költhetett el kulturczélokra. Sajnosan tapasztalták, hogy a Dunántul lakosságában nincs meg az összetartozás érzete, mely akár Erdély, akár a Felvidék lakosságának akczióját olyan erélyesen segiti elő. Távol áll tőlünk, hogy a Dunántul lakosságát partikuláris érdekek szolgálatára akarnók izgatni és egyesiteni, mert a Dunántul kulturális és közgazdasági érdekei országos érdekek s ép azért nélkülözhetlen, hogy a Dunántul minden megyéjének lakossága között létesüljön az összetartó kapocs, mely a közös érdek felismerésében s a közös szellem átérzésében nyilvánul. E nélkül nagy akcziót kezdeni s keresztülvinni nem lehet.

A jelentés szerint az egyesülelnek 944 tagja van, ezek közt 23 örökös, 209 alapitó, 62 pártoló, 650 rendes tag. A vagyon 51.760 frtra rug, melyből be van fizetve 36.920 frt. A kiadások az első évben mindössze 720 frtra rugtak, mert nagy takarékossággal jártak el.

Az egyesület mindenekelőtt *kisdedóvók létesitését kezdte meg.* A muraközi idegen ajku, de hazafias Perlakon november 6-án nyilt meg az óvoda, Kiemeli a jelentés, hogy az *erőszakos magyarositást perhorreszkálja* s Perlak község maga kérte a magyar óvodát, mert gyermekeiket magyar hazafiaknak akarják nevelni. A szentgotthárdi gimnáziumban a magyar nyelvet elsajátitott idegen ajku növendék számára 150 frtos ösztöndijat alapitott az igazgató választmány.

A közgazdasági érdekek szolgálatára akczióit indittottak a Dunántul idegenforgalmának emelésére a nyári idényben. Kiadták a dunántuli fürdők és nyaralóhelyek leirását egy füzetben, melyet 5000 példányban terjesztettek el.

A házi ipar emelésére Szt.-Gotthárdon kosárfonó tanmühelyet létesitettek.

Végül a jelentés felemliti *a muzeumok és könyvtárak tárgyában inditott akczióit* s lelkes szavakkal keri a munkálkodáshoz a tanácsot, a segitséget a magyar kultura minden barátjától.

Az éljenzéssel fogadott kimerítő jelentés után *Rudnay* Béla főispán jelenti be, hogy az egyesület komárommegyei fiókja 200 taggal megalakult.

A pénztári jelentést dr. *Fekete* Ignácz terjesztette elő, a zárszámadással és a jövő évi költségirányzattal együtt. A jelentést a közgyülés éljenzéssel fogadta s egyhangulag tudomásul vette.

Az irodalmi szakosztály megalakulását, a melyről már megemlékeztünk, *Rákosi* Jenő jelentette be. A szakosztály felhivást fog intézni a Dunántul irodalmi férfiaihoz, hogy a kulturegylet ügyét támogassák.

Ezután a *kivándorlás korlátozásának* fontos *tárgya* került napirendre.

Perczel Dezső országgyülési képviselő lelkes beszédben méltatta e kérdés fontosságát s a sürgős és messzemenő intézkedések halaszthatatlan szükségét. Beszéde végén a következő javaslatot nyujtotta be.

«A közgyülés utasitja a választmányt, hogy:

1. A Dunántuliról történő kivándorlások számszerü pontos adatait a Dunántul törvényhatóságaitól szerezze be és állitsa össze.

2. Alakitson ad hoc egy kivándorlási bizottságot, mely érintkezésbe lépne a kormány és főleg a kereskedelmi és földmivelési miniszteriumokkal, a leginkább érdekelt törvényhatóságok kiküldötteivel s együttesen terjesszen elő javaslatot azokról a módokról és eszközökről, a melyek által a kivándorlás korlátozható lenne.»

Az inditványt egyhangulag elfogadták.

Széll Kálmán elnök referál ezután a muzeumok és könyvtárak ügyében szombaton tartott országos tanácskozásról s jelenti, hogy az orsz. értekezlet az ügy intézését a D. K. E.-re bizta, a mit örömmel elfogadtak. A további teendőket a kiküldött bizottság tanácskozásán állapitják meg.

A közgyülés ezután a választásokhoz fogott. *Hofmann* Pál inditványára egyhangulag *Széll* Kálmánt választották meg elnöknek s egyuttal köszönetet szavaztak neki és *Porzsolt* Kálmán főtitkárnak fáradhatatlan működésükért. Alelnökké ujra *Pallavicini* Ede őrgrófot választották meg egyhangulag és a nagy választmányt azzal a pótlással választották meg, hogy Komárommegye jelenvolt küldötteit is beválasztották.

Ezzel a közgyülés véget ért.

*

A nyomban megtartott választmányi ülésen elhatározták, hogy a Dunántul nagy fiának *Jókai* Mórnak jubileumán részt vesznek küldöttségileg.

Ezután titkárnak ismét *Porzsolt* Kálmánt, pénztárosnak dr. *Fekete* Ignácot és ellenőrnek *Perczel* Dezső országgy. képviselőt választották meg.

Az igazgatóválasztmányt egész teljességében ujra választották s uj tagokul az irodalmi bizottság tegnap megválasztott titkárait választották meg.

Budapest, decz. 11.

Az uj szerb miniszterelnök első kormányzási aktusa, mint már megirtuk, az volt, hogy kisérletet tett annak a feszült viszonynak, mely Ausztria-Magyarország és Szerbia között az *obrt*-adó miatt bekövetkezett, véget vetni. Hogy ez a kisérlete mennyiben sikerült, az iránt majd csak a legközelebbi napok eseményei fognak felvilágositást adni. Az ellentétek kiegyenlitése mindenesetre attól függ, hogy mily mértékben akarja az uj szerb kormány a reánk nézve sérelmes ügyet elintézni. Mert, hogy félrendszabályokkal bennünket nem fognak kielégiteni s hogy mi az *érvényben levő szerződés valamennyi pontjainak legszigorubb megtartásához ragaszkodunk*, az iránt Belgrádban talán senki sem kételkedik. Kivéve épen a radikálisokat, a kiknek pedig első sorban kellett volna a szerződéseken alapuló megállapodások pontos végrehajtására ügyelni. Az az álláspont, melyet a radikálisok — nem akarjuk őket megtisztelni azzal, hogy Dokics volt miniszterelnöküt is hozzájok számitsuk — velünk szemben elfoglaltak, sohasem volt olyan, hogy valami nagy mértékben rokonszenvünkre számithattak. Ellenszenvünkkel sem tüntettük ki őket; egyszerüen nem törődtünk velök. A minthogy nem szokás olyan párttal, még ha a politikai éretlenség óriási majoritásra is emelte, komolyan foglalkozni, a melynek magának nem foglalkozása a komolyság. De *Gruics* miniszterelnök, mikor az obrt-kérdés rendezésébe fogott, államférfiui hivatottságának és komolyságának olyan határozott jelét adta, hogy aligha nem fog a miatt a radikális párttal, a melyhez őt is csak nagyon gyenge szimpatiák vonzzák, hova hamarabb ellentétbe jutni. Sőt már maga az a tény, hogy az obrt-kérdés elintézésébe fogott, *ellentétet tételez fel közötte és a radikális párt között.* Hogy a kormány és a törvényhozás többsége között fennálló ellentétet hogyan fogják elintézni, arra a választ *talán már a legközelebbi napok fogják megadni.* Annyit azonban feltételezhetünk, hogy *Gruics nem fog Pasics szép szemei kedvéért állásától megválni.* Mert ha ez akár az ő, akár a király szándéka lett volna, akkor semmi esetre sem fogadta volna el a kormányalakitásra vonatkozó megbizást. A minthogy nem lehet feltételezni azt sem, hogy *Sándor* király, a ki ifjusága daczára Szerbiának talán legszélesebb látkörü és leggeniálisabb politikusa, *komolyan ne vonta volna le a konzekvencziákat abból, hogy mi következhetik akkor, ha a radikális párt figyelembe vétele nélkül, sőt ellenkezése daczára nevez ki kormányt.* A Gruics miniszterségében igy azt jelenti, hogy Szerbia ismét komoly válságok előestéjén áll. Talán a legsulyosabb válság előtt, a melyben eshetőleg a radikális uralom elmerülhet.

A franczia képviselőházban elkövetett bombamerénylet valószinüleg ismét előtérbe fogja tolni azt a már ismételten megpenditett eszmét, hogy az egyes államok *nemzetközi megállapodások* alapjáról védekezzenek az anarkhisták ellen. Igaz ugyan, hogy mi az ilyen nemzetközi megállapodások gyakorlati hasznát nem tudjuk belátni, mert utóvégre is az anarkhista urak nem sokat fognak törődni azzal, hogy a halálos itéleten kivül, a mely reájok vár, létezik még néhány §., a mely nemzetközi megállapodás alapján jött létre; de az ilyen megállapodásoknak mégis lehet annyi eredményök, hogy az anarkhistáknak megnehezitik a robbanó anyagok megszerzését. A legujabb merénylet különben arra enged következtetni, hogy az anarkhisták harczállásukat előbbre vitték s mig eddig csak egyes kiszemelt emberek ellen követtek el merényleteket, most már egész testületekbe és társaságokba szórják halált okozó lövegeiket. A barczellónai szinházi merénylet volt ebben a tekintetben a legelső s most nyomban követi az első sikerült kisérletet a második: a franczia képviselőház ellen. Az a körülmény, hogy ez a két időben közel, de térben egymástól távol eső merénylet ugyanazon czél felé törekedett, arra enged következtetni, hogy a különböző országbeli anarkhisták között valami megegyezés jött létre. Ha ez a feltevés valónak bizonyulna, akkor az anarkhisták ezentul sürübben fogják a világot őrült merényleteikkel megrémiteni, mint eddig.

Bombamerénylet a franczia képviselőházban.

— Az *Egyetértés* tudósitójának távirata. —

Páris, decz. 10.

A képviselőház üléstermében elkövetett bombamerénylet következtében keletkezett izgatottság még folyton tart. *A merényletet még a szocziálisták is a legélesebben elitélik.* Tegnap vasárnapon, munkaszünet lévén, a munkások óriási csoportokban verődtek össze a place de la Concordeon s a legnagyobb megbotránkozással beszéltek a merényletről. Az *egyetemi tanulók* még a merénylet napján *tüntetést* rendeztek a *Quartier Latineben.* Éjjel «*Le az anarkhistákkal*» kiáltásokkal végig vonultak a boulevard Saint-Michelen s a boulevard du Palais-n átkelve, a Szajna jobb partján is folytatták a tüntetést. A rue de Rivolira érve, sok *száz munkás is hozzájuk csatlakozott.*

A tettes.

Az általános nyugtalanságot kissé megszüntette az a hir, hogy a *tettes kézre került.* A tettes egy rendőri felügyelet alatt álló *Vaillant* Ágost nevü Meziéresben 1861 deczember 29-ikén született timárlegény, a ki *Marchal álnév* alatt a Párishoz közel eső Choisy le Roiban lakott s ott egy bőrgyárban dolgozott. Vaillant a bomba szétrobbanása következtében szintén megsebesült s a képviselőházból a fogház betegosztályában levő helyszüke miatt a hotel de Dieu kórházba szállitottáo. Ő közte volt ama négy gyanus ember között, a kik rögtön a merénylet elkövetése után a karzatról a buffetbe menekültek. Tovább azonban nem juthattak, mert a háznagy a kijáratokat elcsukatta.

Három társának a neve *Vincent, Sallon, Cottia*; mind a négyüket veszélyes anarkhistáknak ismeri a rendőrség. *Lepine* rendőrfőnök rögtön bennök sejtette a tettest. Vincent, Sallon és Cottia határozottan tagadták, hogy a merényletben részük volna, de azért mégis letartóztatták őket s a helyszinén megjelent *Meyer* vizsgálóbiró késő éjjelig folytatta velük a kihallgatást.

Leginkább két nő vallomása volt fontos. Az egyik csak *a kar mozdulatát látta,* mig a másik, egy *Mallen* nevü, a ki *szintén megsebesült,* azt állitja, hogy a merénylő a nézőközönség részére felállitott karzatok egyikén volt. Az egyes karzatokat embermagasságu közfal választja el egymástól. Vaillant felemelte a karját a közfal felé, mely azt az osztályt, a hol ő volt, elválasztotta a jobbra eső, harmadik tribüntől, hogy igy, mikor a bombát eldobja, azt a látszatot keltse, mintha azt a harmadik tribünről vetették volna le. Ott volt a tanunak jelentkezett két nő is. Vaillant, hogy ezeket meg ne lökje, kissé oldalt nyujtotta a karját, miközben azt *odaütötte egy oszlophoz.* Ez a körülmény gátolta őt a dobásban *s ez okozta azt, hogy a bomba nem a terem padlatán, hanem idő előtt a levegőben robbant szét.*

A két nő vallomása teljesen igazolta Lepine rendőrfőnök azt a feltevését, hogy a merénylő Vaillant volt. Malleuné ugyanis pontosan leirta a tettes külsejét s a személyleirás teljesen ráillett Vaillantra. A merénylő magas, barna ember, hatalmas bajuszszal és zömök testalkattal. Tekintete zord, majdnem vad. A rendőrfőnök, *Meyer* vizsgálóbiró és Reuillier államügyész tegnap délelőtt a hotel de Dieuben folytatta a kihallgatást. A gonosztevő, sarokba szoritva, végre kimerítő vallomást tett.

A vallomás.

A vallomás alatt kitünt, hogy Vaillantnak két lakása volt, még pedig az egyik Choisy Le Roi-ban, a másik a Rue Daguerre-ben, a hol *Marchal* néven ismerték. *Vaillant* egyre *dicsekszik tettével* és azt állitja, hogy nincsenek czinkostársai. A bombáról, a melyet az üléstermében dobott, *pontos felvilágositást adott.* A bomba kis vasfazékból készült, a mely szegekkel volt megtöltve és robbanóanyagokkal telt üvegcső volt benne. Az volt a szándéka, hogy a *bombát* az *elnök* asztalára dobja, *de tervét meghiusitotta* egy előtte ülő nő hirtelen mozdulata. Vaillant erre a nőre *rátámaszkodott,* mikor a bombát dobta, de az asszony hirtelen megmozdult s ez *gátolta őt a dobásban.* A bomba, a mely a karzat párkányához ütődött, azonnal explodált s a karzaton voltak közül sokat megsebesitett, *köztük magát Vaillant-t* is, a kinek a bomba *egy szilánkja letépte az orrát. Vaillant* azt állitotta, hogy a Rue Daguerreben levő lakásán *robbanóanyagok vannak.* De a megejtett házkutatásnál csak néhány szeget és egy ugyanoly vasfazekat találtak, a minőt Vaillant az üléstermében dobott. *Vaillant* néhány év előtt egy *szocializista közlöny felelős szerkesztője volt. Nős ember és két gyermek atyja, de családjat elhagyta és Buenos-Airesbe ment.* Franczіaországba visszatérve, ötször büntették meg *lopás és más vétségek miatt. A rendőrség Vaillant-t már régóta a forradalmár szoczialista-párt legfanatikusabb tagjai egyikének* ismeri.

Vaillant csak *éjjel szokott kijárni* és nem türte, hogy távollétében valaki a szobájába menjen, a miért is csak akkor volt szabad a szobájában takaritani, a mikor ő is ott volt. Mikor a vizsgálóbiró közölte vele, hogy a lakásán házkutatást fognak tartani, azt mondta: «*Vigyázzatok, ha a szobámba mentek.* Van ott egy böröndöm, a mely a levegőbe röpit benneteket, ha kinyitjátok.» A tisztviselők ennek következtében a legnagyobb óvatossággal jártak el, de *nem találtak a böröndben egyebet, csak egy csomó ugyanolyan szeget,* a minővel a bomba volt megtöltve. Ezenkivül *különféle folyadékokat és porokat,* továbbá igen sok lapot és anarkhista iratot találtak. Egy *fazékban megtalálták Vaillant barátjainak leveleit.* Egy másik *nagy fazék pokolgéppé volt átalakitva.*

Vaillant vallomása szerint a 18. arrondissement Montmartre szocziálista-forradalmi bizottságának tagjavolt s különböző demonstrácziókban vett részt, a mely tüntetéseknél a vörös zászlót használták. Vaillant, a ki rendőri felügyelet alatt állott, néhány év előtt Amerikába ment és Buenos-Airesben telepedett le. Néhány hónap előtt visszatért Franczіaországba, Choisy le Roiban, Rue de la Raffinerie 17. szám alatt lakott. Kijelentette, hogy a *képviselőház elnökét akarta találni csak azért, hogy nagyobb legyen a hatás* és csak azt *sajnálja, hogy karja elhibázta az irányt,* midőn a bombát dobta. Azt, hogy *büntársai is volnának, határozottan tagadja. A rendőrség is azt hiszi, hogy nem voltak czinkostársai.* A merénylőt, ki az *orrán és jobb czombján meg van sebesülve,* egyelőre néhány rendőrügynök felügyelete alatt a Hôtel de Dieuben gyógykezelik.

A Hotel de Dieu-ben őrizet alá helyezett egyéneket mind *szabadon bocsátották,* kivéve *Vaillant* és még öt vagy hat más gyanus embert.

A rendőrség annak daczára *erősen nyomoz két anarkhistát,* kik Vaillant barátjai és kik őt csaknem minden nap meglátogatták. *Cohen* hollandi anarkhistánál is tartottak házkutatást, s a rendőrség néhány *vézsövet és sok ezer iratot foglalt le, melyek Németországból erednek. Cohent* letartóztatták. Előreláthatólag több anarkhista letartóztatása küszöbön áll.

A minisztertanács.

Ma délelőtt a képviselőházban elkövetett merénylet következtében minisztertanács volt, a melyben felvették azt a kérdést, hogy a *robbanó szerekről szóló 1875-ik évi törvény* oly módon *egészitessék* ki, hogy abba oly határozatok vétessenek fe', melyek a robbanó szerek alkalmazását, szállitását, gyártását és megőrzését szabályozzák. A miniszteranács továbbá annak szükségessége felett tanácskozott, hogy a *sajtótörvény* határozataihoz oly czikk csatoltassék, mely szerint *büncselekmények védelme, vagy ezekre való felhivás még abban az esetben is büntetendő ha a provokálást nem siker.* E kérdésekben csak az Elysee-ban tartandó holnapi miniszteranácsban fognak véglegesen határozni.

A franczia sajtó a merényletről.

Az egész sajtó a legélesebben elitéli a merényletet. Több lap a szocializtákat teszi felelőssé. A *Petite République* szocializta lap visszautasitja a felelősséget és a merényletet alávalónak és ostobának jelenti ki. A *Figaro, Voltaire* és *Lanterne* külön megtorló rendszabályokat sürgetnek. A *Matin* azt mondja, hogy nem elég, ha a kart sujtják, hanem a fejet kell sujtani. A *Journal des Débats* arra emlékeztet, hogy megfelelő törvényjavaslatot nyujtottak be, mely azonban a radikálisok fenyegetései következtében nem jött létre. Ez a lap azt is állitja, hogy a *Soleil* azt tartja, hogy a kormánynak elegendő eszköz áll rendelkezésére, ha a fennálló törvényeket alkalmazza.

Vaillant Jules *Guesde szocializta képviselő barátságával dicsekszik.* A merénylő általában *inkább szocializta mint anarkhista és nyilvános gyüléseken ismételten Gusede mellett* emelt szót.

Jules *Gusede* maga tagadja egy lap által neki imputált azt a mondást, hogy ilyen merényletek nem történnének, ha az anarkhistáknak engedményeket tennének.

A merénylet hatása Londonban.

London, decz. 10.

A párisi képviselőházban történt bombamerénylet következtében ma a Trafalgar squareon tervezett *anarkhista-meeting* alkalmából a *legmesszebbmenő elővigyázati rendszabályokat alkalmazták.* Nagyszámu rendőrség vonult ki. A téren nagy néptömeg gyült egybe, mely *Nichols* anarkhista vezért *kigunyolta,* midőn beszélni akart, ugy *hogy menekülnie kellett* és száz meg száz ember *vette üldözőbe. A rendőrség* csak *nagynehezen tudta Nicholsot a bántalmazástól megmenteni.* Végre sikerült a tömeget eloszlatni, a nélkül, hogy komolyabb összeütközésre került volna.

A magyar képviselőház részvéte.

A képviselőház mai ülésében következőképen fejezte ki a párisi merénylet fölött részvétét.

Ugron Gábor: T. ház! A kereszténység legnagyobb alkotása az emberiség egysége. Valahol megtámadják az emberiséget fentartó törvényeket; valahol megtépik azokat a szálakat, a melyek az emberiség haladását és a czivilizácziо fejlődését összetartják: az emberiség egysége a szeretet nevében szót kér. (Igaz! Ugy van!) Én is e szeretet nevében kérem a szót. Midőn a bombarobbanás Franczіaország képviselőházában oly pusztitásokat vitt véghez, kifejezni óhajtom azt a rokonszenvet, a melylyel viseltetünk a franczia képviselő-kamara iránt és egyuttal hangoztatni kivánom azt, hogy az alkotmányosság parlamenti intézményei, a melyeket a népek százados küzdelmek árán annyi szenvedés, annyi köny és annyi vér ujján birtak kivivni, egy maroknyi gonosztevő által nem semmisittetnek meg. (Ugy van! Ugy van!) Mi azokban a küzdelmekben, melyeket a parlamenti instituczió védelmére vannak hivatva a nemzetek törvényhozásai teljesiteni, a franczia képviselőházzal szolidárisnak érezzük magunkat. (Ugy van! Ugy van!)

Ez rövid felszólalásomnak tartalma. (Élénk helyeslés.)

Elnök: Darányi Ignácz képviselő ur kiván szólni.

Darányi Ignácz. T. képviselőház! Midőn felszólalok, teszem ezt azért, hogy ezen párt részéről is kifejezést adjak azon általános in-

dignacziónak és sajnálatnak, melyet éreztünk ezen példátlan merénylet felett és melynek, azt hiszem, különbség nélkül mindnyájan hatása alatt állunk. (Ugy van! Ugy van!) Azt hiszem, nem volna helyén, ha a részvét nyilvánitásánál, melyben az egész világon egyet és együtt éreznek, a magyar nemzet hiányoznék, hogy nincs az a külerőszak, melylyel az alkotmányos testületek törvényes müködését megakadályozni lehetne. (Ugy van! Ugy van!) És nincs kétségem az iránt, hogy ilyen inczidensek a népek hitét és bizalmát a parlamentárizmusban, mint szabad nemzetek önkormányzatának egyetlen módjában és egyetlen formájában megtántoritani nem fogják. (Élénk helyeslés.)

Elnök: Horánszky Nándor t. képviselő ur kiván szólni.

Horánszky Nándor: T. képviselőház! Ismerve azon párt tagjainak nézeteit és felfogásait, melyhez tartozni szerencsém van, a biztonság teljes érzetével csatlakozom azon rokonszenv és szolidaritás érzelmeinek nyilvánulásaihoz, melyeknek előttem szólott t. képviselőtársaim kifejezést adtak és óhajtom a magam részéről is, hogy ezen rokonszenv és szolidaritás egysége e házban pártkülönbség nélkül manifesztáltassék. (Élénk helyeslés.)

Elnök: Kiván még valaki szólni, t. ház? Szólni senki sem kiván. A házszabályokra való tekintettel, t. ház, határozat nem hozható, azonban azt hiszem, a t. ház érzelmének, rokonszenvének az elhangzott szavak elég határozottan adtak kifejezést. (Élénk helyeslés.)

A legujabb táviratok.

Páris, decz. 11. Dupuy a képviselőház elnöke tegnap sok *üdvözlő iratot* és táviratot kapott.

Páris, decz. 11. A «Gaulois» európai kongresszus egybehivását javasolja, melynek feladata volna, a szocziális kérdés és az anarchizmus elnyomására vonatkozó eszközök tanulmányozása.

Páris, decz. 11. A képviselőház mai ülésében valószinüleg sem a szoczialistáknak a sztrájkankétra vonatkozó inditványa, sem a sziámi ügy nem fog szóba jönni, hanem tárgyalás alá veszi a ház a kormánynak a *sajtótörvény szigoritása* iránt benyujtandó inditványát, valamint az *anarkhizmus leküzdése* czéljából a *rendőrség szaporitására* kérendő hitelt.

UJDONSÁGOK.

— decz. 11.

— *Személyi hirek. A király* tegnap este hat órakor a bécsi Burgban ebédet adott, a melyen számos katonai méltóság vett részt. — *A királyné* tegnapelőtt érkezett meg Algirba, a honnan négy napi ott időzés után Madeirába hajózik tovább. — *Károly Lajos* főherczeg tegnap este Sopronba érkezett, fia, *Ottó* főherczeg látogatására; pár órai időzés után még este visszautazott Bécsbe.

— **Ottó főherczeg állapota.** *Ottó* főherczeg tegnap nyugodtan töltötte az éjet és reggel már oly jól érezte magát, hogy ismét megkezdte a katonai szolgálatot. A seb genyedés és láz nélkül gyógyul és a főherczeg rövid idő alatt szabadon használhatja karját, a melyet most felkötve hord.

— *Merénylet a czár ellen.* A brüsszeli «Patriot» azt a feltünést keltő hirt hozza, hogy Péterváron a czár ellen irányuló merényletet fedeztek föl, de még a kivitel előtt meghiusitották. Állitólag egy diák árulta el a merényletet, a melyet a czár szánkázása alatt akartak végrehajtani.

— **Negyven évig a rendőrség szolgálatában.** A fővárosi államrendőrség egyik derék főtisztviselője, *Englbach* Károly tanácsos, a fogház és toloncz-ügyosztály vezetője tegnap ünnepelte szolgálatának 40 éves jubileumát. Az ünnepély reggel kilencz órakor kezdődött, a mikor az ügyosztály tisztviselői és a fogház-személyzet jelent meg az ünnepelt előtt. Délben az államrendőrség tisztikara *Pekáry* főkapitány helyettes vezetése alatt tisztelgett a jubiláló tanácsosnál. A főkapitányhelyettes meleg szavakkal üdvözölte az ünnepeltet. Este lakoma volt.

— *A mi a dinamitnál is hatalmasabb.* A santanderi és barcellonai katasztrófák rémületbe ejtették a világot s a franczia parlamentben legutóbb elkövetett fellázitó merénylet csak növelte a félelmet. Alig van ma olyan vegyészettel foglalkozó fölfedező, a ki ne azon törné a fejét, hogyan lehetne gátat vetni a további merényleteknek. Lapunkban már megemlékeztünk a párisi Figaro inditványáról, hogy a dinamittöltényeket valami penetrans szagu folyadékba kell mártani, hogy ezzel legalább a dinamitlopást akadályozhassák meg. *Pietet* Raoul genzi feltaláló uj robbanó anyaga a «*fulgurit*» szabadalmazásának alkalmából, a melyről szintén irtunk, az olasz Italie most azzal az inditványnyal áll elő, hogy az összes európai államok tiltsák el a dinamitgyártást, s helyette csak a fulgurit gyártását engedjék meg, minthogy ennek előállitásához rendkivül költséges és nagy készülékek szükségesek, a melyeknek az alkalmazása a rendőrség előtt titokban nem maradhat. Hanem ezzel még nem akadályozhatják meg egyszersmind a fulgurit töltények ellopását is. Mindenesetre sajátságos és uj neme lenne a homoeopathiának, ha egy uj robbanószerrel akarnák ellensulyozni a régi robbanószerek által okozott bajokat. Hogy ennek a századvégi logikának *Pietet* ur örülne legjobban, az bizonyos.

— **A metzi jezsuiták vagyona.** Abból az alkalomból, hogy a német törvényhozás eltörülte a jezsuitákat kiutasitó-törvényt, érdekesnek tartjuk felemliteni azt az óriási vagyont, mely felett a metzi jezsuiták rendelkeznek. E szerint Metzben a jezsuitáknak mintegy 20 millió márka értéket meghaladó ingatlan vagyonuk van, mely nagyobb részt házakból és hozzátartozókból áll. Körülbelül husz ház képezi a jezsuiták tulajdonát, melyeket már hosszu idők óta egy öreg jezsuita pater kezel.

— **Jókai Mór jubileumához.** *A bécsi magyar egyetemi kör* deczember 9-én tartott bizottsági ülésében, mint nekünk irják, elhatározta, hogy a jubileumon négy tagu küldöttséggel képviselteti magát. A küldöttség tagjai: Balázs bölcsészettanhallgató, Schossberger Sándor, Grünfeld Adolf és Friedmann Miklós szigorló orvosok lesznek. — *A berlini magyar egylet* a gyász miatt, a mely *Szőgyény* nagykövetet érte, elhatározta, hogy a már hirdetett ünnepi tánczmulatságot nem tartja meg, hanem a helyett január 7-én a berlini «Residens-Theater»-ben egy zenével és szavalással egybekötött nappali zártkörü diszelőadást tart. — *A brassói magyar kaszinó* Maurer főispán elnöklete alatt tartott mai diszközgyülésén *Jókai*-t nagy lelkesedéssel disztaggá választotta, miről a diszoklevelet küldöttségileg fogja átnyujtani *Jókai* müveinek diszkiadását is megrendeli a kaszinó s január 6-án fényes ünnepélyt rendez. — *A liptószentmiklósi magyar kaszinó* január 6-án szintén jubileumi ünnepélyt rendez, a melyen az ottani magyar dalegyesület is közreműködik. Az ünnepi beszéd megtartására Istvánffy Gyula polgáriskolai tanárt kérték föl.

— **Az influenza.** A bécsi orvosok egylete szokott gyüléseit a mult héten nem tarthatta meg, annyi volt Bécsben az influenzás beteg. A ködös, nedves napok nálunk is sokat beteggé tettek már, s az influenza könnyebb alakja száz meg száz embert tart szobájába zárva. A vidékről egymásután érkeznek az influenza terjedéséről szóló hirek. Domonyból irja levelezőnk, hogy ott néhány napja oly mértékben lépett fel az influenza, hogy alig van oly ház, a melyben néhány ágyban fekvő beteg nem volna. Reméljük azonban, hogy a járvány nem veszíti el eddig konstatált enyhe jellegét.

— **Kitüntetés.** A hivatalos lap mai száma közli, hogy a király *Ilics* Dániel pénzügyőri felvigyázónak az ezüst érdemkeresztet adományozta, mert saját élete koczkáztatásával három embernek az életét mentette meg.

— *Lopás egy vontató hajón.* A dunagőzhajózási társaság utolsó vontató hajója — mint nekünk irják — tegnapelőtt érkezett Paksra és egész éjjelen át ott maradt. *Nedecker* kapitány, a kinek családja ott lakik, rendes őrséggel ellátta a hajót és családjához ment. Mikor reggel tovább indult, Földváron vette észre, hogy a pénztár, melyben 500 frt volt, hiányzik. A kapitány csakhamar visszaküldte embereit, hogy jelentést tegyenek. A nyomozás rögtön megindult.

— **Uj élczlap a fővárosban.** Január elsejétől kezdve a fővárosban Rádai Ferencz szerkesztése alatt egy uj élczlap fog megjelenni *Gonosz Pista* czimmel, s mint ebből következtetni lehet, népies tartalommal.

— **Mackay milliomos elvált leánya.** Párisnak legérdekesebb válópere kétségtelen az, a melyet Gallatro-Colonna herczegné, Mackay fogadott leánya inditott férje ellen. Nyolcz évvel ezelőtt esküdtek egymásnak örök hüséget, a mely házasságból három gyermek származott, a kiket a herczegné magának kért. A válóper oka mi is lehetne egyéb, hogy a herczeg ő kegyelmessége költekezik. A bölcsen előre látó amerikai milliomos nem adott hozományt, csupán száz-hetvenötezer frankos évi járadékot. Mi is az egy herczegnek. Csinált tehát adósságot és pedig kerek egy millió frankot nyolcz év alatt. Igazán nem is sok. Csekélység az a tőke, pénzesek fejedelmének. Egy Mackay azonban nem ismer tréfát és mikor megtudta, hogy leánya válni készül, a következő sorokkal vigasztalta: Boldoggá tettél elhatározásod által. Jól tudom ugyan, hogy a világ meg fog szólni, de hisz nem csupán azért vagy a világon, hogy a világnak szerezzél örömet. Foglálkozzál te csupán édes magaddal, mindaddig, mig boldog és szabad nem leszel.

— *Megtámadott hirlapiró.* Belgrádban tegnap — mint tudósitónk táviratozza — az «Odjek» nevü kormánypárti lap főszerkesztőjét egy ügyvéd a nyilt utczán megtámadta s félholtan kellett a lakására vinni.

— **Nincs többé kolera.** Az idei kolerajárvány, ugylátszik, megszünt. A belügyminiszteriumba érkezett hivatalos jelentések szerint ugyanis, a legutóbbi 24 órában, tegnap déltől ma délig sem Budapesten, sem a vidéken nem fordult elő ujabb kolerabetegedés.

— **«Rudolf trónörökös naptára».** Orosházán az utóbbi napokban *Tápai* Mihály «Rudolf trónörökös naptára» czimü férczmunkát irt és bocsátott a könyvpiaczra. A silány tákolmányhoz egy röpirat van csatolva, a melynek a czime: «Rudolf trónörökös él!» A rendőrség elkobozta a naptárt, a melynek csak az a czélja, hogy a könnyenhivő közönséget félrevezesse. Tápai ellen megindították a törvényes eljárást.

— **Kardpárbaj.** Jászberényben tegnapelőtt reggel a honvédkaszárnyában *Papp* Vincze jász-apáti járásbiró és dr. *Beöthy* János jászberényi orvos kardpárbajt vivtak, a melyben mindkét fél könnyen megsebesült. A párbaj oka állitólag családi ügy volt. Papp Vincze segédei voltak dr. *Kele* József és dr. *Friedvalszky* János szolnoki ügyvédek; Beöthy-é pedig két Jászberényben állomásozó katonatiszt.

— **Siketnemák karácsonyfája.** Azok a szerencsétlenek, a kik nem hallják a hozsannát, a boldog örömujongást, mely az esztendő legszebb ünnepén a gazdagok és szegények hajlékában hangzik, az idén sem fognak árván és elhagyatva ülni e szent estén. A *siketnéma intézet* vezető tanárja *Scherer* István fölhivást bocsájtott ki a nagy közönséghez, hogy ne feledkezzenek meg erről a szegény, szánandó kis csapatról s járuljanak akár pénzzel, akár másféle adományaikkal az intézetben felállitandó karácsonyfához.

— *Öngyilkosság dinamittal.* A bányatelepi Kaszián-aknában néhány nap előtt párját ritkitó öngyilkosság történt. Egy *Potocska* Fábián nevü bányász rövid időre elvált társaitól. Mikor sokáig nem tért vissza, utána néztek és iszonyuan szétroncsolt állapotban találták meg. Feje darabokra szakgatva hevert testétől némi távolságban. A boldogtalan dinamittal követett el öngyilkosságot. A kétségbeesett lépésre az vitte őt, hogy kilencz tagból álló családját nem tudta a keresményéből eltartani.

— **Egy uj vallás.** Az uj testamentum vallási eszménye, az «egy akol egy pásztor» valószinüleg sohasem fog megvalósulni. Ujabban ismét egy uj vallásalapitó kezdte az eszméit hirdetni. Wawerlyből irják, hogy ott dr. *Brodbeck* Adolf, a ki a chikagói vallási kongresszuson kifejté, hogy a létező vallások elévültek, a napokban uj szektát alapitott, s nagy buzgalommal gyüjti a hiveket. Az uj hitvallás fő tanitása, hogy tédd meg azt, a mi magaddal és másokkal szemben kötelességed, és nyugodj bele mindenbe, a mint van, mert ugy sem változtathatod meg. A tulvilági életben nem hisznek, mert azt mondják, meglehet ugyan, hogy létezik egy tulvilág, mi azonban erről semmit sem tudunk.

— **A nők szavazatjoga.** Az ausztriai nők egyesülete tegnap a bécsi régi városháza termeiben tartott gyülésen elhatározta, hogy kérvényt terjeszt a birodalmi gyülés elé a nők általános szavazatjoga érdekében. Az értekezleten az osztrák parlament több kiváló tagja vett részt. A kérvényt dr. *Kronawetter* fogja a parlament elé terjeszteni.

— **Munkásgyülések.** A tegnapi vasárnapon négy helyen tartottak munkásgyülést a fővárosban. A budapesti *könyvkötők, vonalzók, dobozkészitők és szijgyártómunkások* egy kerepesi-uti vendéglőben gyültek össze. A napirend főtárgya az aradi pártkongresszus és a szaksajtó ügye volt. — A budapesti *mintaasztalosok* szakegyesülete egy Józsefkörúti kocsmában tanácskoztak s egyesületüket végleg megalapitották. — A *keztyüsök* a vig-utczai Molnár-féle vendéglőben gyüléseztek. A jelen volt rendőrtisztviselő kénytelen volt az egyik németül beszélő «szónokot» beszédének tovább folytatásában megakadályozni, mert a rendőrséget válogatott szidalmukkal illeti. Ebből zajongás, botrány fejlődött ki, mire a *rendőrtiszt feloszlatta a gyülést.* — *A vasesztergályosok* elhatározták, hogy az aradi országos összejövetelen képviseltetik szakegyesületüket. Néhány munkás még szoros összetartásra buzditotta a jelenlevőket s ezzel a gyülés véget ért.

— **A budapesti császárfürdőben** 1893. január 1-től november 30-ig 1190 ember lakott és 363.872 ember fürdött.

— **A hütlen feleség.** A maga nemében páratlanul álló hitvesi hütlenség foglalkoztatja néhány nap óta Bécs lakosságát. *Spacek* Mátyás szabóval történt meg az az általános részvétet keltő eset, hogy mig ő maga bukásért három hónapig a fogházban ült, neje válópert inditott ellene, sőt előbbi virágzó üzletét átadta Novotnynak, Spacek főszabászának, a kivel már régen titkos szerelmi viszonyban élt. A szerencsétlen férj, a mikor a háromhavi fogság után régi üzletét felkereste, a volt segédet találta ott, s arra a kérdésére, hol van a felesége, gyermeke, azt a gunyos választ kapta, hogy a feleség jónak látta az örvendetes viszontlátást kikerülni és elutazni Bécsből, de azt nem mondta meg, hová. Az üzletben pedig semmi keresete sincs, mert Novotny megvette az asszonytól. A hütlen feleség ellen Bécsben nagy a felháborodás.

— **A főváros betegei.** A lefolyt héten a főváros közkórházaiban a betegforgalom a következő volt: a Rókus-kórházban régi beteg visszamaradt 1108, ujat felvettek 436-ot, elbocsátottak 414-et, ápolás alatt áll 1130. Az üllői uti ujkórházban régi beteg visszamaradt 713, ujat felvettek 240-et, gyógyultan elbocsátottak 234-et, ápolás alatt áll 719. A János-kórházban régi beteg visszamaradt 285, ujat felvettek 96-ot, elbocsátottak 101-et, ápolás alatt áll jelenleg 280. Összes állapot; régi beteg visszamaradt 2106, ujat felvettek 772-őt, elbocsátottak 749-et, jelenleg ápolás alatt áll 2129.

Rövid hirek. *Bujtoron,* mint tudósitónk táviratozza, Oprizsán Juon községi biró feleségére ráesett az égő petroleum-lámpa s a szerencsétlen asszony ugy összeégett, hogy meghalt. — *Ikladon* — mint lapunknak irják — Mayer Dániel földmives házában kutat ástak s miközben egy nehéz követ akartak a kutba leereszteni, a kötél elszaladt s a kutban dolgozó Kreidelmayer Józsefet agyonütötte. — *Kis-Apátin* Kis Elek nevü földmives fölakasztotta magát. Öngyilkosságának oka boldogtalan házassága volt. — *Diósgyőrött* Neumann László vasgyári munkást megölve találták. A gyilkossággal Svecz József nevü társát gyanusitják, a kit a rendőrség már le is tartóztatott. — *Komáromban* Szulyovszky András közlegény agyonlőtte magát, mert félt a büntetéstől. — *Szabadkán* egy Szabóné nevü szinésznő gyufaoldatot ivott és meghalt. — *Kéczen* Vadai József favágóra rádőlt az erdőben a fa s agyonütötte. — *Bánkeszin* Szukup Károly ácslegény beleesett a malomárokba s belefult.

= **A közbiztonság Budapesten.** Érdekes jelentést tett a főkapitány a közigazgatási bizottság mai ülésén a közbiztonsági állapotokról. A jelentés szerint a mult hóban a *vagyon* elleni bűntények közül két rablás, *két betöréses lopás* és egy álkulcscsal elkövetett lopás a jelentékenyebbek. A főkapitány jelentése itt kiterjeszkedik a nemzetközi betörőbanda müködésére s jelenti — a mit mi már akkoriban megirtunk — hogy a Wertheim-feltöréseket ugyanazok a betörők követhették el nálunk, mint a kik Bécsben és Zomborban. Ezeket a betörőket igen nehéz kézrekeriteni, mert alig 24 óráig maradnak egy városban. *Ember élete ellen* két bűntény történt. Egy virágárus lány és egy cseléd ölte meg, szégyenében, a csecsemőjét. A rendőri rovatunkban többször emlegetett kabáttolvaj kézrekeritését külön felemliti a jelentés. A főkapitány jelentéséből még a következőket adjuk: »Feljelentetett az elmult hóban összesen 838 büneset, melyek mindegyikében megejtetett a nyomozás és pedig 682 esetben részben, vagy egészben sikerrel. A feljelentett esetek közül 151 az ember élete és testi épsége, 603 a vagyon ellen irányult. Rendőrileg 222 egyén volt az elmult hóban letartóztatva, a kik közül 169 illetékes hatóságuknak adatott át, mig 53 a nyomozás során szabadlábra helyeztetett. A fővárosi m. kir. államrendőrség közigazgatási és toloncz-ügyosztályánál le volt tartóztatva összesen 1639 egyén, kik közül eltolonczoltatott 156, kényszerutlevéllel kiutasittatott 145 egyén. Ezek közül mindenkorra kitiltatott 10 egyén. A rendőri *főorvosi* hivatalnál orvosrendőri vizsgálat volt 197, orvosrendőrileg bonczoltatott 60; orvosrendőri vizsgálatot tartottak 2483 étel- és italárus üzletben. Az *őrségi személyzet részére fennálló iskolában* a mult hóban 25 előadási napon összesen 2038, vagyis átlag naponta 82 rendőr részesült elméleti oktatásban, délutánonkint pedig az ujoncz-rendőrök lettek a szükséges ismeretekbe bevezetve. A *bejelentési hivatalnál* büntetve lett 49 személy összesen 118 frtra. Pénzbüntetés a mult hóban a bejelentési hivatalnál összesen 390 frt folyt be. November havában *109.391 lakásváltozást jelentettek be,* a mi mindenesetre feltünően nagy szám.

= **Életuntak.** *Gazdik* László 23 éves nőtlen félegyházai születésü szabólegény vasárnap éjjel a nagydiófa-utczai Róth-féle kávéházban feketekávéba vegyitett marólugot ivott. Életuntságának okát nem tudják. Ápolás végett a Rókus-kórházba vitték. — *Klézly* Károly 18 éves budapesti születésü munkás vasárnap éjjel az ujpesti pamutgyár mögött vitriololdatot ivott. Apjaval való torzsalkodása miatt unta meg életét. A Rókus-kórházba vitték s ott ápolják.

= **Betörések.** Vasárnapra virradó éjjel az ujpesti Deák-utcza egyik házába két csavargó betört s a baromfiólt akarta ellopni. A betörők pórul jártak, mert az épen arra járó őrjárat tetten érte és letartóztatta a két gazembert. A kapitányságnál Farkas József és Schmall József notórius csavargókra ismertek bennük. — A Szentkirályi utcza 17. számu ház padlásán szintén jártak betörők s mintegy száz forint ára fehérnemüt loptak el.

= **Club Halifax Kertész Tódornál.**

SZINHÁZ ÉS MÜVÉSZET.

— **A téli tárlat aranyérmei.** A téli tárlat aranyérmei, a melyek nemsokára döntés alá kerülnek, már előre is valóságos forrongást okoznak müvészeink között. Az idén ugyanis három aranyérem vár kiosztásra, melyek közül *kettő* magyar müvészt illet. Az egyik az idei érem, a másik a tavalyi, melyet a jury nem adott ki, mert véleménye szerint nem talált reá méltót müvészeink között. Az idén tehát két érem illetné meg müvészeinket, de az intéző körök, pozitiv hirek szerint, mást terveznek, még pedig azt, hogy a tavalyról visszamaradt *magyar* érmet az idén *külföldi müvésznek adják,* a minek az utját is megcsinálták már olyformán, hogy a pályadij-jegyzékben ezt az érmet ugy jelezték, hogy magyar, esetleg külföldi müvész részére. Ez, eltekintve attól, hogy határozott megszegése az érmek alapitásakor kimondott elvnek, hogy a magyar müvészek részére kitüzött érmet bármikor csakis magyar müvész kaphatja, sérti egyuttal a magyar müvészek önérzetét is. Müvészeink tehát ezért most általánosan tiltakozni készülnek ez ellen a terv ellen, mely valószinüleg nem is valósul meg. Egyuttal megemlitjük, hogy az aranyérmek és a társulati nagy dij legkomolyabb jelöltjei: *Ferraris* Artur, *Tornai, Pállik* Béla és *Bihari* Sándor. A külföldi aranyéremre, esetleg bizonyos körök terve szerint *érmekre Firle* Walter, *Sinibaldi* és *Richir* a jelöltek.

— **A nemzeti szinházban** a holnapra hirdetett «*Seraphina*» Vasvari betegsége miatt el marad s helyette a «*Demi monde*» kerül szinre.

— **Népszerü hangverseny.** *Sauer* Emil ma bucsuzott el, remélhetőleg csak rövid időre, a fővárosi közönségtől. A vigadó nagyterme az utolsó zugig megtelt és sokan voltak kik már jegyet sem kaphattak. Valóban páratlan Sauernek sikere fővárosunkban, s meg vagyunk róla győződve, hogy bátran rendezhetne még egy hangversenyt s az is ép ugy megtelnék mint a mai, pedig ez nagy szó a mi közönségünket tekintve, a mely a legjobbat is hamar megunja. Programmszerüleg 13 darabot adott elő, és kettőt ráadásul játszott. Pihenés nélkül játszta végig óriás müsorát folytonos feszült figyelemben tartva müvészi előadásával a közönséget, mely nem tudott megelégedni és betelni müvészetével, s folyton még valamit akart hallani, sőt a hangverseny befejeztével sem szünt meg tapsolni, hanem körültolongta a dobogót és addig-addig éljenezte és tapsolta a müvészt, mig az kimerültsége daczára is ujból lenem ült a zongorához és még egy saját szerzeményü apróságot elő nem adott. A ma előadottak között *Chopin* «Fantazia»-ját illeti a pálma, melyet igy előadva, ennyi költészettel és virtuozitással még nem hallottunk. De azért *Schubert* impromtu-je, *Liszt* «Liebestraum»-ja, *Smetana* polkája, saját szerzeményü hangverseny-etudeje — szóval minden, a mit játszott, magas, szinte elérhetetlen müvészi magaslaton állott és összehasonlitásokat kizáró tökélylyel volt előadva. Sauer szerintünk az első a most élő zongoramüvészek között, mert mindazt egyesiti magában, a mi a többieknek egy-egy speciálitását képezi csak, s hatalmas egyénisége ment minden utánzástól és példaképek befolyásától. Müvészi individualitása oly nagy és határozott, hogy önmagából veszi teremtő erejét, mellőzve mindent, a mi előtte volt, vagy vele egy korszakban van. Nem hagyhatjuk szó nélkül néhány urnak azt a tapintatlanságát, melynél fogva két tétel között felállva és keresztülfurva magát a soron, melyben ültek, a müvészt és közönséget egyaránt sértő robajjal távoztak a teremből. Kényszeriteni senkit sem lehet, hogy végigmaradjon a hangversenyen, de akkor felállni és távozni, mikor a müvész a pódiumon ül és épen uj tételbe akar fogni, ez igen enyhén szólva, udvariatlanság, s a közönség igen jól teszi, ha az ilyen tapintatlanokat minél erélyesebben rendrepisszegi, mint azt ma is tette. (*n. k.*)

SPORT.

— **A magyar athletikai klub házi viadala.** A magyar atletikai klub tegnap délután a nemzeti lovardában házi viadalt tartott diszes és nagyszámu közönség előtt, melynek soraiban különösen a sport- és a hölgyvilág volt nagy számmal képviselve. A jól összeállitott müsor tiz számból állott. A torna- és athletikai vegyes gyakorlatokat *Zsingor* Árpád vezette, mig a box és a birkózás intézője *Halász* Zsigmond volt. A bevonulás után legelőször sulyzókkal mutatták be ügyességeiket Budapest athletái; majd csapattornázás következett és pedig a budai egylet nyujtón, a tornaklub lovon, a nemzeti bakon, a testgyakorlók korláton és az athleták korláton és rohamdeszkán végezték sokszor hajmeresztő, mutatványaikat. Negyedik száma a müsornak az ökölvivás volt, s itt először *Halász* Zsiga egyik tanitványával bemutatta az iskola-ökölvivást, majd pedig *Tatich* Péter és *Záborszky* István keltek ökölre, s a győztes kezdettől fogva *Tatich* lett. Ezután a két *Gyulay* Elemér és Aladár mükerékpározást mutattak be, melynek egyes, sikerült piece-jeit lelkesen megtapsolták. Az erre következő gátversenyben tizenöten vettek részt s a véggyőztes *Záborszky* István lett. Legérdekesebb száma a mai vidalnak a birkózás volt, a melyben az athletikai kör fiatal tagjai Robinetti meg Pierri módjára igyekeztek egymás vállát a porondra nyomni; többen birkóztak változó szerencsével s kisebb-nagyobb érdeklődéssel, de a great atraction a végire maradt, a mikor *Tatich* Péter és *Höbert* Károly a kör legerősebb tagjai közül valók állottak a porondra; a jury nyolcz perczny időt engedett nekik, de a két fiatal Robinetti küzdelme eredménytelen maradt, egyik sem tudta a másik vállát a földhöz nyomni. A távol-magasugrásban hosszas küzdelem után a fiatal *Donhoffer* Szilárd mutatkozott legjobbnak; erre háromlábas tréfás verseny következett, melyben Réthy és Dani jeleskedtek. Utolsó szám a kötélhuzás volt. Este a vigadó éttermében kedélyes társasvacsora zárta be a viadalokat.

FŐVÁROSI ÜGYEK.

— **A 45-ös választmány** vasárnap délelőtt ülést tartott *Kléh* István elnöklete alatt. A III. oszt. árvaszéki jegyzői állásra a választmány egyhangulag dr. *Pisztory* Béla I. oszt. tollnokot jelölte. A közigazgatási bizottságból kilépett következő öt tagot: Busbach Péter, br. Lipthay Béla Gelléri Szabó János, Tenczer Pál, dr. Wagner Géza ujból egyhangulag ujra jelölték. Az igazoló választmányból kiléptek a következők: Harrer Pál, dr. Heinrich Kálmán, dr. Kollár Lajos, Popper Ármin, dr. Morzsányi Károly, Németh Antal, Schweiger Márton, dr. Virava József; ezeket a volt tagokat a választmány egyhangulag ujból jelölte a megválasztatásra.

— **A főváros közgyülése.** Budapest fő- és székváros törvényhatósági bizottsága e hó 13-án, szerdán, délután rendes közgyülést tart, a melynek tárgysorozatából fölemlitjük a következőket: Egy III. osztályu árvaszéki jegyzőnek s a közigazgatási bizottság öt tagjának és az igazoló választmány nyolcz tagjának megválasztása. — Az ó-budai ref. egyházközségnek megszavazott 2500 frtnyi rendkivüli segély pénzbeli fedezetének kimutatása. A kőbányai izr. hitközségnek megszavazott 500 frt segély pénzbeli fedezete. — Az orsz. iparegyesület részére 1894. évre 2000 forintnyi segély megszavazása. — A tanács előterjesztése: a vendéglőkben, korcsmákban és sörházakban az üzleti záróra megszüntetése tárgyában érkezett kereskedelemügyi miniszteri leiratra. — A budai Szent János-kórház helyett épitendő uj kórház. — Előterjesztés a központi vásárcsarnok épitése ügyében érkezett belügyminiszteri leiratra. — A dunai partbérek 1894. évre leendő megállapitása. — A chicagói kiállitásra kiküldött tisztviselők 4000 frtnyi költségének pénzbeli fedezete. — Több fővárosi volt alkalmazott ellátásának ügye.

— **A budai érdekek** előmozditását czélzó végrehajtó nagybizottság egyes albizottságai megalakultak és müködésüket tenyleg máris megkezdték. Ezen albizottságok tagjainak névsora a következő: a közlekedési bizottság elnöke: Mihalovics Antal, jegyzője: dr. Rónay Károly; épitészeti és szépitészeti bizottság elnöke: dr. Véch János, jegyzője: Eckermann Ede; külteleki bizottság elnöke: dr. Gombár Tivadar, jegyzője: Gyárfás Sándor.

EGYLETEK, TÁRSULATOK.

Petőfi-társaság. Diszes és nagyszámu közönség előtt tartotta meg a Petőfi-társaság tegnap délelőtt az akadémia kistermében rendes havi felolvasó ülését. Hogy a felolvasások iránt mily élénk érdeklődés mutatkozik, bizonyitja az, hogy a rut idő daczára ott volt a felolvasó ülések rendes közönsége, a mely a főváros előkelő hölgyeiből áll, valamint az ifjuság, a mely a karzatot szinültig megtöltötte. A felolvasásokat *Szana* Tamás kezdette meg *Abonyi* Lajosnak Jókairól irt érdekes dolgozatával. Abonyi kilenczéves fiu volt, mikor először látta Jókait, a kecskeméti jogászt, a kitől rajzolni és festeni tanult. Lakásán találkozott Petőfivel és az ő révén ösmerte meg az irodalom jelesei közül Degrét, Lisznyay Kálmánt. Az irásra Jókai buzditotta s gyámolitotta mindaddig, mig el nem váltak, a mikor vidékre ment s bizonyos csüggedés, melankólia vett erőt rajta. Orvosai a Balaton vidékre küldötték, a hol szintén nem a levegő, hanem Jókai gyógyitotta meg jóakaró buzditásával, a melylyel ismét munkára sarkalta. Ezért hálával tartozik Jókainak. A nagy tetszéssel fogadott felolvasás után *Fáy* András, a nagy Fáy fia, egy kedves hangu elbeszélését mutatta be. Fáynak, a ki uj ember, előadásában nagy élénkség, jellemzésében erő nyilatkozik meg. Előkelő novellista lehet belőle. *Paláyyi* Menyhért felolvasta *Varsányi* Gyulának két hangulatos versét és bemutatott egy részletet *Palágyi* Lajosnak most készülő drámai költeményéből. Végül zárt ülés volt, a melyen házi ügyeket intéztek el.

— **Az erdélyrészi Kárpátegyesület fővárosi osztálya** vasárnap délelőtt alakult meg. Az alakuló ülésen többek közt megjelentek: gróf *Bethlen* Bálint egyesületi elnök, gr. Andrássy Tivadar, gr. Esterházy Kálmán, báró Salmen Jenő, Hoitsy Pál, Papp Samu, László Mihály, dr. Neumann Ármin, Kabos Ferencz, Barcsay Kálmán, Filtsch József, Apáthy Péter orsz. képviselők, Hegedüs István, Bochkor Károly, Bókai Árpád, egyet. tanárok, Benedek Elek, lovag Rohlkügel Arnold, dr. Zakariás Imre (Brassó), Török Andor, Makfalvi Ferencz, stb. Gróf *Bethlen* András miniszter. A testvéregyesületek köréből képviseltették magukat: a magyar turista egyesület, az országos balneológiai egyesület, az orsz. erdészeti, a magy. athletikai klub, a szebeni szász Kárpát Egyesület, továbbá az E. K. E. brassómegyei és gyalui osztálya. *Hoitsy* Pál, mint az előkészitő bizottság elnöke kiemelte, hogy mily hasznos eredményeket fog szülni az a mozgalom, ha idővel az erdélyi rész természeti szépségeit a külföld is megismeri és majd a turistamozgalom e vidék felé ránytul. Ismertetve a központ eddigi sikeres müködését, üdvözli a megjelenteket s köszönetet mond *Bethlen* gróf miniszternek, hogy magát a gyülésen képviseltette. (Éljenzés.) *Radnóti* Dezső központi titkár fontosabb pontjait terjeszti elő s különösen kiemeli, hogy *az osztálynak czélja az erdélyi rész természeti szépségei és fürdői iránt a fővárosban a közfigyelmet felkelteni,* ásványvizei kelendőségét biztositani s általában arra törekedni, hogy a turistaság a külföld helyett Erdély felé vegye utját. *Hegedüs* Sándor a megalakulást üdvös dolognak tekinti. *Hermann* Antal szintén hozzájárul a javaslathoz. *Marinovich* Imre a magyar turista-egyesület nevében üdvözli az uj osztályt s a közös czél érdekében felajánlja a testvéregyesület támogatását. Báró *Salmen* Jenő a szebeni Szász-Kárpát-egyesület megbizásából szintén üdvözli a mozgalmat. Ezek után az elnök határozatilag kimondja, hogy az osztály megalakult. A közgyülés gróf *Andrássy* Tivadart egyhangulag elnöknek választotta; társelnök Bedő Albert, ügyvezető-alelnök Hoitsy Pál, alelnökök Hegedüs Sándor, dr. Hankó Vilmos, dr. Hermann Antal, dr. Erődi Béla, pénztáros Nagy Géza, jegyzők dr. Jánossy Béla és Donogán Zakariás, jogtanácsosok Reményi Antal és dr. Papp János, orvos dr. Derekassy László, ellenőrök Lassner Gusztáv és dr. Szőllősy István; a választmány tagjait szintén megválasztották. A felolvasott ügyrendet a gyülés elfogadta s ezzel az ülés véget ért.

— **A nagyváradi «Szigligeti-társaság»** tegnap fényesen sikerült felolvasó ülést tartott, a kir. jogakadémia disztermében. A felolvasást — mint egy nagyváradi távirat jelenti — nagyszámu előkelő közönség hallgatta, melynek nagy része hölgyekből állott.

— **A Szent-László társulat** ezidei közgyülését e hó 14-én délelőtt tiz órakor tartja a központi papnövelde disztermében. A közgyülést az egyetemi templomban tartandó mise előzi meg.

— **Az országos nőképző-egyesület** legutóbbi választmányi ülése egyszersmind a kegyeletes megemlékezés alkalma is volt, ama legmagasabb kitüntetés hatása alatt, a melylyel *Erzsébet királyné* ő felsége az egyesület tanintézetét most harmadszor tüntette ki a látogatásával. A választmány elhatározta, hogy ennek az emlékét a diszteremben fölállitandó márványtáblába véseti s az emlékkönyvbe, a melybe a királyné a nevét beirta, csatolják a háromszori látogatás történetét.

— **A magyar mérnök és épitész-egyletben** kedden, decz. 12-én esti $6^1/_2$ órakor az egyetemes szakülésen dr. *Martin* Lajos kolozsvári egyetemi tanár, mint vendég előadást tart a *repülőgépről.* Az egyesület vendégeket is szivesen lát.

— **A ferenczvárosi külteiki polgári kör** üdvös tevékenységet fejt ki a jótékonyság terén. Legujabban a külteiki népiskola összes szegénysorsu tanitványainak fölruházásáról gondoskodott. A szép ünnepiesség tegnap ment végbe, a mikor is a kör tagjai nagy számmal jelentek meg. *Weisz* Berthold, a kör elnöke, szép beszédet mondott s aztán a gyermekek részéről egy kis leányka intézett a jóltevőkhöz köszönő szavakat. Az ünnepiességet társasvacsora követte s társalgás közben elhatározták, hogy ezentul minden évben rendeznek ilyen szép ünnepiességet.

TÖRVÉNYSZÉKI CSARNOK.

— **A háztulajdonosok és az albérlő jogviszonya.** Jogászi szempontból érdekesnek tartjuk az alábbi eset felemlitését: Egy hamburgi háztulajdonos a bérlőjét, mivel a bérleti összeget nem fizette meg, végrehajtásilag kitelepitette és ugyanezt akarta a bérlőnek albérlőjével is megtenni. Az *albérlő* felfolyamodással élt és *pernyertes lett,* mert a felsőbb forumok véleménye szerint, *az albérlő a háztulajdonos-főbérbeadóval szemben mint harmadik személy* szerepel, tehát ő ellene külön kell eljárni, illetve őt a felmondás jogkedvezménye illeti meg. Az eset a német jogászköröket élénken foglalkoztatja, mert a bérleti viszonyokról szóló szabványok a főbérbeadó javára szólanak, tehát jelen esetben elvi jelentőségü intézkedés történt a fenti konkret esetben.

— **A koldus büne.** Szánalomraméltó agg koldus állott szombaton a budapesti kir. törvényszék előtt. A 73 éves, száz meg száz foltdarabokba öltözködött koldust az a vád terhelte, hogy *meghamisitotta az adókönyvecskéjét.* Egy darabka földet örökölt, mely után 35 frt 50 kr adót kellett volna fizetnie, s mert nem fizetett, végrehajtást akartak vezetni ellene, de ekkor felmutatta az adókönyvecskéjét, mely szerint az egész összeget lefizette. Gyanusnak tünvén fel a dolog, hivatalos nyomozást inditottak meg, a mely kideritette, hogy az öreg csak 50 krajczárt fizetett, a többit pedig ugy hamisitotta bele a könyvecskébe. Berlingert erre okirathamisitás miatt feljelentették. Vádlott, a ki sem irni, sem olvasni nem tud, azzal védekezett, hogy tartozását egy nála járt egyénnek fizette ki és az összeget ez irta be az adókönyvecskébe, de hogy ki volt az, azt nem tudja. A biróság Berlingert az értelmi szerzőségben mondta ki bünösnek és e miatt *öthavi börtönre* itélte. Az elitélt felebbezett.

— **Elitélt feleséggyilkos.** A miskolczi kir. törvényszék *Gacsó* Pál mezőkerülőt, ki nejét ez évi juliusban féltékenységből agyonütötte, szándékos emberölés büntette miatt *tizenkét évi fegyházra* itélte. Elitélt és közvádló felebbeztek.

MULATSÁGOK.

— **Az Otthon megnyitó estélye.** Talán a nedves, egészségtelen időjárás okozta, hogy az Otthon tegnapi estélyére nem nagyon sokan jelentek meg, a mely különben a sikerültebbek közé sorozható. A hölgyközönséget Radó egyesületi titkár verses elbeszélése és Szomaházy István «Hannoveri okirat» czimü humoros elbeszélése szórakoztattak, *Komáromi* Mariska és *Prévost* éneke pedig mulattatták; *Thoman* zongorázott, *Blau* F. Gyula és *Totis* Elza hegedült. Müvészi játékukat csak elismerés illetheti. *Török* Irma Szomaházy csinos elbeszélésével debüt sikert aratott mint felolvasónő. Az estélyt társas lakoma követte, a melynek ezuttal érdemes vendége akadt. Egy hosszu asztalnál vidáman poharazó ifju irókkal együtt mulatozott Szabolcska Mihály, fiatal református pap, a ki rövid idő alatt, elvitázhatlanul nagy tehetségével az ifju magyar költők élére küzdötte fel magát. A mikor a közönség nagyobb része távozott, piczike kis szobában felolvasta néhány ismeretlen és még kéziratos versét pompás előadással. A tánczmulatságon a következő hölgyek vettek részt: Rákosi Jenőné, Gelléri Mórné, Rákosi Viktorné, Fekete Józsefné, Tábori Róbertné, Radó Antalné, Vadnay Károlyné, özv. Csepreghy Ferenczné, dr. Bán Zsigmondné, Helleroni Adolfné, Strausz Sándorné, Hermann Ferenczné, Hegedüs Károlyné, Totisné, Nuricsán Józsefné, Löventrittné, Rákosi Lenke, Halász Olivia, Szomaházi Irma, Salamon Katalin, Strausz Ella és Berta, Márkus Blanka, Schönfeld Piroska, Totis nővérek, Grünfeld Fanny és mások.

— **Matiné.** A m. kir. Ferencz József nevelő-intézet tegnap délelőtt sikerült matinét rendezett szinháznak berendezett nagytermében. A müsor zongora, hegedü, czimbalom és énekszámokból, magyar, német és franczia szavalatokból ügyesen volt összeállitva s egyes pontjait az ifjak kivétel nélkül nagy preczizitással adták elő. A matinét a kedvezőtlen időjárás miatt csak kis számu, de nagyon előkelő közönség hallgatta, a mely zajos tapsokkal jutalmazta a szereplőket.

HÁZASSÁG.

Eljegyzés. *Fekete* Jenő okleveles gazdász és állatorvos, tartalékos hadnagy. az országos bakteriologiai intézet tanársegédje eljegyezte *Gulácsy* Margit kisasszonyt, Gulácsy Ignácz földbirtokos leányát, Ungvárról.

GYÁSZROVAT.

Schmid Gyula fő- és székvárosi igazgató-tanitó ez évi deczember hó 9-én este hat órakor rövid szenvedés után szivszélhüdésben elhunyt. Az elhunytban a fő- és székvárosi tantestület egy érdemes tagját veszíti el, ki huszonhét esztendeig szolgálta odaadással a tanügyet.

A közönség köréből.

Száritott moslék, kitünő póttakarmány kapható Sátori mütrágya-gyárában Budapest Dandár-utcza. 12927

TÁVIRATOK.

Wels, decz. 10. *Ő felsége* egy szárnysegéd kiséretében ma délután ide érkezett. A vasutnál *Ferencz Salvator* főherczeg fogadta ő felségét ki a vasuttól egyenesen Lichteneggbe hajtatott.

Brüsszel, decz. 11. A szinházban ma Ibsennek „A népgyülölő" czimü drámáját adták elő. Az *anarkhisták megzavarták az előadást* az által, hogy a magasabb helyekről *röpiratokat dobtak a földszintre.* Az anarkhisták a szinházból eltávozva, anarkhista dalokat énekeltek. Elfogatás nem történt.

Antwerpen, decz. 10. A Maison hausé-atique gabonaraktár, melynek épülete 80.000 négyszögméternyi területen áll, *az éjjel teljesen a lángok martaléka lett.* A szomszéd medenczékben levő hajókat még idejekorán biztonságba tudták helyezni, ugy hogy kár nem esett bennök. Az elpusztult gabona értékét *3 millióra,* az épületek értékét 2 millióra becsülik. Azt gyanitják, hogy a raktárt felgyujtották.

London, decz. 11. A Reuter-ügynökség jelenti Buenos-Airesből, hogy a kormány az összes emigránsoknak *és politikai foglyoknak megkegyelmezett,* kivéve azoknak, kik ellen a szövetségi törvényszéknél per van folyamatban.

Madrid, decz. 10. Spanyolország és Marokkó közt folynak a tárgyalások és pedig Tangerben *Mohamed Torressel* és Melillában *Araaffal.* Melillában teljes nyugalom van. Az erőd épitése folyamatban van; az épitkezésnél Araaf katonái segédkeznek. Több tiszt és altiszt *visszaküldtek Spanyolországba.*

Róma, decz. 10. *Cavalotti* a képviselőház elnökéhez interpellácziót küldött, melyet a miniszterelnökhöz szándékozik intézni, még pedig azon eredményeket illetőleg, melyeket *a hármas-szövetség Olaszország függetlensége és becsülete érdekében elért,* kárpótlásul azon hátrányokért, melyekkel Olaszországra nézve járt; másodszor a *Baratieri* inczidenst illetőleg, tekintettel a nemzet érzületére és méltóságára és harmadszor *a parlamentnek elvi jogait* illetőleg *a koronával szemben.*

Palermo, decz. 11. A tüntetők, a kik tegnap megtámadták Parlermoban a városházát, adók emelését használták fel ürügyül a zavargásokra. Mintegy négyezren voltak a zavargók, köztük sok asszony is. Kilesték a kedvező alkalmat, mikor a Partenicoban állomásozó zászlóalj épen gyakorlaton volt, «Éljen Savoya!» «Le a községi adókkal!» kiáltások közt megrohanták a városházát, elégették az adókönyveket és felgyujtották a vámőrök tizennyolcz őrházát. A nyugalmat csak a zászlóalj visszatérése után sikerült helyreállitani. A szomszédos Giardinello községből is zavargásokat jelentenek.

Rio de Janeiro, decz. 11. *Peixoto* csapatai *megtámadták Villegaignont,* de *visszaverték őket.* Hir szerint a fölkelők döntő akczióra készülnek és *Santos* bevételét tervezik. *Page* ujabb megtámadása várható.

Belgrád, decz. 11. (Az *Egyetértés* tudósitójának távirata.) A kormányhoz közel álló „Odjek" mai száma egy a *radikális párt nézeteit tolmácsoló czikkben hevesen kikel Ausztria-Magyarország ellen.* A czikkben az áll, hogy Szerbia a legvitálisabb érdekeit örökké mellőzve látván, neki is *félre kell tennie minden tekintetet.* A czikket ugylátszik nem *abból a czélból irták, hogy a Bécsben időző Milovánovics misszióját megkönnyitsék.*

Stockholm, decz. 11. Ide érkezett jelentések szerint a skandináv partokon egész Bergenig az utóbbi napokban esővel járó orkánszerü vihar volt. Sok hajótörést jelentenek. A Drammenből való «Sirius» bárka, a hollandi «Twee Gebrüder» bárka és a «Wladimir» finnlandi shooner elmerültek. Kilencz ember életét vesztette.

Az uj olasz kormány.

Róma, decz. 10. Az esti lapok szerint megerősitést nyer, hogy *Crispi, Perrazzi, Sonnino, Saracco, Bacchelli, Boselli* és *Feraris elfogadták* a már jelzett tárczákat. A lapok hozzáteszik, hogy az igazságügyi tárczára *Calende* van kiszemelve, és hogy *Ricotti,* a kinek a hadügyi tárczát szánták, táviratilag hivták Rómába. A külügyi tárczára *Sermoneta* herczeget emlegetik. Az uj kabinet programmjáról elterjedt hirek mind koraiak és puszta kombinácziók. A mai nap folyamán *Crispi* sok politikussal, köztük *Nicoterával* és *Cavalottival* is értekezett.

Róma, decz. 10. A lapok azon jelentése, hogy Crispi *Ressmann* nagykövetet Rómába hivta, minden alapot nélkülöz.

Róma, decz. 10. A lapok szerint *Crispi* a miniszterelnökséget és a belügyi tárczát, *Saracco* a közmunkaügyi, *Sonnino* a pénzügyi, *Perrazzi* szenátor a kincstári, *Boselli* a földmivelési, *Maggiorino-Feraris* a posta- és távirdai, *Cosenz* vagy *Ricotti* a hadügyi és *Brin* vagy *Racchia* a tengerészeti tárczát venné át. A külügyi tárczára *Ressmann* nagykövetet, *Caetani* herczeget és *Morlinit* emlegetik. Végleges döntés még nem történt. A pénzügyi programmot és a személyes kérdéseket illető tárgyalások kedvezően folynak.

KÖZGAZDASÁG.

Nagybecskerek, decz. 11. (Az *Egyetértés* tudósitójának távirata.) Torontál vármegye millennáris nagybizottsága tegnap Rónay Ernő főispán elnöklete alatt ülést tartott, melyen az összes csoportok tervezeteit bemutatták. Az ülés két óránál tovább tartott. Az egész munkaprogrammot megállapitották. A bizottság rendelkezésére a vármegye közgyülése már előbb 60,000 frtot bocsátott.

Bilbau, decz. 11. Ma itt *meetinget* tartottak, melyen elhatározták: 1. hogy minden törvényes eszközzel *ellent fognak állani annak, hogy az Angliával és Németországgal kötött kereskedelmi szerződéseket elfogadják,* 2. hogy a képviselőknek azt a határozott utasitást adják, hogy tartsák fenn a mostani vámokat, 3. hogy bizottságokat alakitsanak a gazdasági védelemre nézve és 4. hogy küldöttséget menesztenek Madridba a kormány megkérdezése végett.

Washington, decz. 11. A «Times» jelenti Filadelfiából, hogy a pénzügyi bizottság demokrata tagjai azt inditványozzák, hogy a lemezónra a *tarifareformtervezetben* javasolt 40%-os értékvám helyett fontonkint 1·2 cent sulyvám vettessék ki 1894. október 1-től kezdve. A kábelek, kötelek és borok vámja 20%-ra volna emelendő. A selyemfonalak vámját 30%-ban, a gombokat és gyöngyöket 40%-ban kivánják megállapitani.

Lukács Béla kereskedelmi miniszter Salgó-Tarjánban.

Lukács Béla kereskedelemügyi miniszter tegnap reggel 8 órakor különvonaton Salgó-Tajánba utazott, az ottani ipartelepek megtekintésére. A miniszter kiséretében voltak Abonyi Emil miniszteri tanácsos, Ludwig Gyula az államvasutkk igazgatóságának elnöke, Neményi Ambrus, Kubinyi György képviselők, több vasuti főhivatalnok, számos hirlapiró és az ipartelepek igazgatói közül Földiák Vilmos, Fischer János, dr. Dezső Samu, Garai Károly, Hanzély Márton az egyesült magyarhoni üveggyárak igazgatói, élükön Gömöry Oszkárral, a társulat elnökével. A különvonat nyolcz óra tiz perczkor indult el a keleti pályaudvarból és 11 órakor érkezett Salgó-Tarjánba.

Az Egyesült magyarhoni üveggyárak uj hutájában.

Az esős idő daczára nagy közönség várta az állomáson a különvonatot, mely taraczklövések és a salgótarjáni bányász-zenekar által eljátszott Hymnusz mellett robogott be a pályaudvarra. Az állomáson *Chorin* Ferencz orsz. képviselő, a kőszénbányarészvénytársaság elnöke üdvözölte a minisztert. Miután a polgármestert bemutatták a miniszternek s az állomásfőnök is megtette jelentését, a társaság ismét felült a különvonatra s az Egyesült magyarhoni üveggyárak részvénytársaságnak tulajdonát képező ujonnan épült *«Első magyar sötét palaczkgyárba»* ment.

A főbejáratnál diadalkapu állott «Eljen Lukács Béla» felirattal, az egész gyártelep pedig, mely husz hold kiterjedésü, zászlódiszt öltött.

Az üveghuta, az épület homlokzatán a következő feliratot viseli: «Lukács Béla üveghuta.»

Ennek az üzembehelyezésére jött el tulajdonképen a kereskedelmi miniszter, mint keresztgyermekének keresztelő ünnepélyére. Az üveghuta bejáratánál is nagy közönség fogadta a minisztert, a kit lelkes éljenzéssel üdvözöltek.

Az egyesült üveggyárak részéről a miniszter üdvözlésére a kiséretben levő és már emlitett igazgatósági tagokon kivül Földiák Gyula alelnök, Dapsy Viktor igazgató és Bolváry Dénes felügyelő bizottsági tagok fogadták a gyár küszöbén, valamint a gyár egész személyzete.

A részvénytársaság nevében *Földiák* Gyula alelnök üdvözölte hosszabb beszédben a minisztert, ki lehetővé tette, hogy az uj iparág meghonosuljon hazánkban. Megköszönte a miniszternek, hogy jelenlétével az ünnepély fényét emeli s jelen van annak a hutának a megnyitásán, melynek létesitését lehetővé tette, hogy ez megvalósult: az ő érdeme tehát. Mikor a vállalat meginditása iránt az igazgatóság az első lépéseket megtette, nem uj eszmét vetett fel, mert erre már sohan törekedtek eredmény nélkül. Csak mikor Lukács Béla vette kezébe az ügyet, akkor oszlott el a társaság aggodalma. Hálás köszönetet fejezi ki végül ujolag, hogy lehetővé tette a miniszter a gyár megalakulását és kérte a minisztert, hogy a nevét viselő «Lukács Béla hutát» tekintse meg, és annak üzembehelyezésénél legyen jelen. Az alelnök ezekkel a szavakkal fejezte be beszédét:

«Itt áll a gyár, kegyelmes uram, a falakon belől ott emelkedik a «Lukács Béla üveghuta» s abban már izzadva forr a készanyag, a kád előtt ott állnak a munkások készen tartott eszközeikkel, és csak nagyméltóságod intésére várnak, hogy megkezdjék müködésüket. Kérem nagyméltóságodat, adja meg nekik a jelt, hogy igy ez uj iparág meginditása mindenkép nagyméltóságod cselekvésével legyen egybeforrva.»

A közönség a szónoki vervvel elmondott szép beszédet hangosan megéljenezte. A beszéd kellemes hatása meglátszott a miniszteren is, és a szakadó eső daczára hosszabb beszédben válaszolt arra. Örömmel üdvözlöm — ugymond — a vállalatot és annak megteremtőit, a kik ezzel ismét egy uj iparágat honositottak meg hezánkban, s ezzel példát szolgáltattak a többi társaságoknak. Szivesen támogatja az uj vállalatot annál inkább, mert itt egy uj iparág támogatásáról van szó. Ezzel az iparággal eddig senki sem törődött és milliók és milliók vándoroltak ki a külföldre, hogy honi palaczkszükségleteinket fedezzük. Pedig ezeket a milliókat megtarthatjuk magunknak, szétoszthatjuk polgártársaink közt, mert a palaczkgyártáshoz szükséges kellékeket itthon is mind megtaláljuk. Nem akarunk mi ezzel hadat üzenni a külföldi üveg-iparnak, csak azt tesszük, a mihez jogunk van, egyszerüen levonjuk a konzekvencziát a körülményekből s itthon állitják elő azt, a miért eddig a külföldhöz kellett fordulnunk. Remélem, hogy a gyár, ha nem is az egész, de legalább egy részét fedezni fogja Magyarország palaczkszükségletének. Ő maga is örvend, hogy részt vehet ezen az ünnepélyen, mely ismét bizonyitéka annak, hogy mily hamar és mily gyorsan fejlődik a hazai ipar, ugy hogy a külföld előtt egyáltalán nem kell szégyenkeznünk. Isten áldása legyen ezen a müvön! (Viharos éljenzés.)

Ezután az egész társaság Földiák alelnök vezetése mellett az üveghuta belső berendezését tekintette meg. A munkások kék zubbonyukban álltak a nagy kemencze mellett, a melynek nyilásain át látni lehetett az izzó anyagot. Fuvó csöveikkel sodorva vették ki a tésztaként ragadós izzó anyagot, felfujták, formába tették, forgatták s alig nehány pillanat mulva kész volt a palaczk, melyet izzó állapotban szállitottak a hütő kemenczébe. Száz és száz ember forgolódik a kemenczék körül, az egyik berakja a homokot, a másik tüzel, vagy hatvan ember fujja, formálja az üveget, fiuk leányok pedig a hütő kemenczébe viszik a palaczkokat. A munkások egy része német, ezeket egyenesen Berlinből hivta be a társaság. Nem mintha nálunk is ne értenének ez iparhoz, hanem azért, mert az egyesült üveggyárak, sem a saját 6—7 üveggyárának, sem a többi gyáraknak nem akart versenyt támasztani munkásainak elvonásával.

A miniszter figyelmesen nézte meg a palaczkgyártást és az első palaczkot, mely a hutából kikerült emlékül kivánta magának. A munkás krétával jelölte meg a palaczkot és ugy vitték a hütőkemenczébe, honnan 48 óra mulva fog kikerülni. Ha a szabad levegőn engednék lehüteni, akkor törékeny lenne, a gyors lehüléstől.

A miniszter ezután a gyártelep többi helyiségeit tekintette meg. A gyárat ez év április elején kezdték épiteni, juniusban már a belső berendezésén dolgoztak, ma pedig már az egész telep üzemben van. A palaczkgyártáshoz szükséges homok bőviben van Salgó-Tarján közelében, ugy, hogy a gyár jövője több évtizedre biztositva van.

A gyárban háromszáz munkás van alkalmazva. Érdekes, hogy az izzó üveg hőfoka 1600 fok Celsius szerint. A kádkemenczébe tizennégy kocsi olvasztott üveg fér, kocsinkint 10.000 kilogrammot számitva.

A gyárban mindenféle szinü és formáju palaczkokat gyártanak.

Az ásványvizforrások hazafias tulajdonosai tehát ezután belföldi üvegben árulhatják a belföldi vizet, miután a gyár mindjárt azon kezdte, hogy 2 literes, 1 literes, 5 és 3 decziliteres üvegeket készittet, egészen alkalmazkodva a szükséglethez, és ezen hazai gyártmányu üvegek semmivel sem lesznek drágábbak a külföldi gyártmányoknál.

A gyár berendezés tekintetében is kiállja bármely külföldi palaczkgyárral a versenyt. Baumhorn budapesti müépitész terve szerint Szvoboda salgó-tarjáni épitész épitette. A társaságnak eddig hat üveghutája van. A ma üzembe helyezett hetedik üveghuta méltó társa a többinek s ez által most már a társaság abba a helyzetbe jutott, hogy az üvegiparnak összes ágaira berendezett különböző gyárakkal bir s a hazai szükségletet minden irányban elláthatja, a disztárgyaktól kezdve a legegyszerübb házi czikkig, valamint a különböző iparágakhoz szükséges üvegtárgyakig.

Schwartz A. és fiai táblaüveggyárában Pálfalván.

Pálfalván, hol a miniszter szintén kiszállott, gróf Degenfeld Lajos Nógrádmegye főispánja és Scitovszky alispán, valamint a gyártelep tulajdonosai fogadták. A miniszter és kisérete behatóan szemlélte meg az ujonnan épült szolini üveggyárat. A nagy olvasztó csarnokban a miniszter megmagyaráztatta magának a hatalmas kádkemencze szerkezetét és kérdést tett termelő képessége iránt. Bejárta továbbá a nyujtó csarnokot, a vegyi mühelyt és a tüzállótéglagyárat, valamint a csinos munkásházakat. A miniszter tetszésének több izben adott kifejezést és távozás előtt lement a gyár irodájába, hol poharat koczczintott az ott felköszöntő czégtulajdonossal s azután a jelenlevők lelkes éljenzése és mozsárdurrogás közt folytatta utazását a kőszénbányák felé.

A salgó-tarjáni kőszénbánya-társaság telepén.

A kőszénbánya telepén Chorin Ferencz képviselő, a társaság elnöke kalauzolta a minisztert.

Az eső szakadt, az idő borus volt, de a társaság kitartóan kisérte nyomon a fáradhatatlan minisztert.

Megnézték a rakodótelepet, a felvonó és rostáló gépet. A miniszter a József-tárnába is akart menni, de utóbb, a rossz idő miatt, lemondott szándékáról. Az egész társaság a kaszinóba ment, hogy a mai kirándulást bankettel fejezzék be, melyet az üveggyár- és kőszénbánya részvénytársaság adott a vendégek tiszteletére.

A harmadik fogásnál felállott **Chorin** Ferencz s felköszöntötte Lukács Bélát, a ki ugy is mint egyszerü ujságiró, mint államtitkár s most mint miniszter is, mindig hü maradt eszméjéhez, a ki a jövendő Magyarországban nemcsak az agrárállamot, hanem az iparállamot is látja. (Éljenzés.) **Földiák** Gyula a minisztert éltette, a ki mindenkor támogatója volt a magyar iparnak, hogy a külfölddel felvehessük a versenyt.

Ugyancsak a minisztert köszöntötte fel **Schwarz** Antal is. **Szcitovszky** alispán a vármegye nevében a három salgótarjáni gyár igazgatóját éltette.

Utána **Lukács** Béla miniszter szólalt fel, általános figyelem közt. Mindenekelőtt kijelentette, hogy a kik ismerik, tudják, mennyire nem akarja magát előtérbe nyomni bármilyen ünnepségek alkalmával. Épen ezért nem akarja azt sem, mintha a mai ünnepély olyannak tünnék fel, mely tulajdonképen az ő tiszteletére van rendezve. Nem ő róla van ma szó, hanem egy nagy iparvállalatról. Ez hozott össze ma bennünket — habár szhkad is az eső, és gázolunk térdig érő sárban — hogy lássuk, mily mozgalmas élet van itt. Két uj ipartelep alakult meg s reméli, mindkettőnek elég munkája lesz. A harmadik nagy vállalat, a kőszénbánya-részvénytársaság sem létesült egyszerre s a két uj vállalat ne irigykedjék, hanem kövesse példáját. A hazai ipar felvirágoztatására üriti poharát. (Zajos éljenzés és hosszantartó taps.)

Garay az alispánt, Kubinyi György Abonyi miniszteri tanácsost, Abonyi pedig a telepek igazgatóit és a munkásokat éltette.

Lukács miniszter később ujból felszólalt és a sajtót éltette, melynek a hazai ipar felvirágoztatása körül jelentékeny szerepe van.

A sajtó nevében **Déri** Gyula, az *Egyetértés* képviselője válaszolt a miniszternek. Megköszönte figyelmét s ebben a miniszter ifjukori emlékeinek reminiszczencziáját látja, abból az időből, mikor Lukács Béla csak egyszerü joghallgató volt, de már akkor is oly tekintélyt tudott kivivni komoly irányu czikkei által, hogy az ellenpárt lapjai állandóan polemizáltak vele. Elismerésre méltó a minisztertől, hogy ezeket az emlékeket nem tagadja meg, sőt azzal fenyegetődzik, hogy valamikor ismét az lesz. Jól esik ezt hallani minden hirlapirónak, olyan időben, mikor egyes uriemberek, kikről ezelőtt senki sem tudott semmit, a sajtó szivességéből fölemelkedtek, a szobatudós szerény állapotából képviselőkké lettek, jólétben élnek, és a sajtó szivességét azzal hálálják meg, hogy hamis alapból kiindulva izgatnak a sajtó ellen. Lukács Béla más ember, ismeri a sajtó munkásainak nagy felelősséggel járó nehéz munkáját, ismeri a jót, a mit készséggel cselekszünk és nem itél el senkit közülünk, a ki akaratlanul megbántott valamely személyt vagy érdeket. Isten éltesse!

A miniszter kézszoritással és meleg szavakkal köszönte meg e nyilatkozatot s azután a fáklyafénynyel közeledő bányászok elé sietett, az étterem előtti terrászra.

A bányászok hosszu sorban vonultak a kaszinó elé, üdvözölni a minisztert. Két sorban állottak fel az ablakok előtt s azután az egyik bányász társai nevében nehány szóval üdvözölte a minisztert, a ki erre a következő beszéddel felelt:

Köszönöm a szivélyes szavakat, melyeket szónokuk hozzám intézett az imént. Biztosithatom önöket, hogy a törvényhozás minden tekintetben oda törekszik, hogy nekünk egy boldog, megelégedett munkásosztályunk legyen. A kormány e tekintetben teljesen egyetért a törvényhozással, mely a munkások jogos követeléseinek mindig eleget fog tenni. Viszont azonban elvárjuk a magyarországi munkásoktól, hogy az állam törvényeit mindenkor a legnagyobb tiszteletben tartsák. Tegyenek mindenkor eleget kötelességüknek, mert a jólét, az ipar felvirágozása, melynek önök munkálkodásukat szentelik, szoros kapcsolatban áll saját érdekükkel, mert az a vállalat, a melynek szolgálatába léptek, az önök jólétét is előmozditja. Én hiszem és remélem, hogy a magyarországi munkások mindenkor engedelmeskedni fognak a fenálló törvényeknek, s önök maguk is fognak ama instituczíók megerősitésén fáradozni, mely nemcsak a magyar ipar felvirágoztatását, hanem munkásaink anyagi helyzetének javitását is czélul tüzte ki. Meg vagyok arról győződve, hogy a mi munkásaink ezt az egészséges, hazafias eszmét, ép ugy mint a multban, a jövőben is követni, táplálni fogják. Kivánom — s azt hiszem a jelenlevő urak is — hogy iparunk felvirágozzék, hogy ez által munkásaink helyzete is javuljon. Isten tartsa meg ezt az iparvállalatot, hogy ez képes legyen egy boldog munkásosztály teremteni, mely hazafias módon tesz eleget a haza iránti kötelességének.

A miniszter beszédét nemcsak a jelenvolt urak, hanem a bányászok is nagy tetszéssel fogadták, s a beszéd közben többször szakitották meg a szónokot a hatalmas éljenzések.

A társaság ezután, a bányász zenekar hangjai mellett a különvonatra ült, mely öt óra után indult el taraczklövések közt. A társaság este 8 órakor érkezett vissza a fővárosba.

IPARÜGYEK.

— **A hazai kerületi betegsegélyző pénztárak** képviselői vasárnap délelőtt gyültek össze, hogy országos értekezletet tartsanak. Az iparos-kör himzőutczai helyiségében 32 pénztár kiküldötte jelent meg, a kiket *Türk* József üdvözölt s aztán inditványozta, — és azt el is fogadták — hogy elnökké *Kelecsényi* Ödönt, a budapesti betegsegélyző pénztár igazgatóját, titkárrá pedig *Günther* Mihályt (Győr) válasszák. A budapesti pénztár nevében Kelecsényi azt inditványozza, hogy a kongresszus megtartása halasztassék el s a jelenlevő gyülekezet alakuljon át előértekezletté. *Darvas* Adolf (Budapest) a budapesti kerületi pénztár részéről sajnálatát fejezi ki, hogy ezuttal a házigazdai tisztének eleget nem tehet; pártolja a halasztó inditványt. *Nánay* Mihály (Szabadka) elfogadja az elhatározásra vonatkozó inditványt s javasolja, hogy a később megtartandó kongresszus előkészitésére központi bizottság küldessék ki. *Türk* József, *Giffing* Mihály, *Gerő* Lajos, *Tedeschi* Viktor és mások fölszólalása után 17 szóval 13 ellen elfogadták a halasztó inditványt, valamint azt is, hogy a később megtartandó országos értekezlet előkészitésére bizottság küldessék ki. Ebbe a bizottságba 15 város pénztárának képviselője jelentkezett. Annak idejében a budapesti pénztár hivja össze az előkészitő bizottságot. Az értekezlet ezzel véget ért.

KERESKEDELEM ÉS TŐZSDE.

** **Az osztrák-magyar bank** ma teszi közzé deczember 7-ikéről szóló kimutatását, mely szerint a kölcsönüzlet ismét apadt 7,426.000 frttal, a mennyiben a váltótárcza 7.895.000 frttal csökkent, ellenben a lombardüzlet 469.000 frttal növekedett. Ennek következtében a bankjegyforgalom is csökkent 5,708.000 frttal, de az adómentes bankjegytartalék mindössze csak 563.000 frttal növekedett, minek oka egyrészt az, hogy a már a hónapok óta folytonosan csökkenő érczkészlet deczember első hetében is apadt 490.000 frttal, továbbá a bank valószinüleg államjegykészletét is apasztotta valószinüleg sóbányajegyek ujabb vásárlása által, mert az államjegyek forgalma is apadt 4,541.000 forinttal 372,325.000 ftra. — A bankkimutatás egyéb változásai nem tünnek ki a beküldött csonka kimutatásból, melynek főbb tételei — összehasonlitva a tavalyi és tavalyelőtti megfelelő tételekkel, a következők:

	1891	1892	1893
	millió	frtokban	
Bankjegyforgalom	438·1	457·8	460·2
Érczkészlet	247·4	288·5	276·7
Váltótárcza	173·4	158·5	154·2
Lombardüzlet	28·1	22·9	28·8
Adómentes bankjegytartalék	16·8	36·2	41·8

** **A vaskartell.** Az osztrák és magyar vasmüvek képviselői, a kik most Bécsben a kartell megujitása tárgyában értekeznek, az elvekre nézve megegyezésre jutottak. A magyar vasmüvek állitólag késznek nyilatkoztak az eladási kontingenst 20.000 mmázsával az osztrák vasmüvek javára redukálni. A végleges megállapodás azonban még nem jött létre és hogy létre jön-e egyáltalában, az attól függ, hogy az osztrák vasmüvek meg tudnak-e *egymás között* egyezni. Ez a kérdés még mindig nincs megoiva.

** **A «Budapesti giro- és pénztáregylet-részvénytársaság»** e hó 10-én délután négy órakor tartotta a tőzsde tanácstermében alakuló közgyülését *Kornfeld* Zsigmond elnöklete és Weinmann Fülöp kir. közjegyző közbenjötte mellett. A társaság alaptőkéje egy millió koronából áll, felosztva ötszáz darab, egyenkint 2000 korona névértékü részvényre. A közgyülés a társasági alapszabályok megállapitása után kimondotta a társaság megalakulását s az igazgatóságba Beck Miksa, Beck Nándor, hatvani Deutsch Sándor, Frankl József, Grötschl Imre, Heinrich Ferencz, Hevesi Ödön, Horváth Elemér, Kornfeld Zsigmond, Kohner Ágost, Lukács József, ifj. Luczenbacher Pál, Rötzer Ferencz, Schwarz Félix, Strasser Sándor, Szirmai Oszkár, Tschögl Henrik és Weisz Fülöp, a felügyelőbizottságba pedig Gross M. Lajos, Hirschfeld Emil, Kun Ákos, Rubner Károly és Schneller Alajos rendes, Bun Géza és Szepesi Sándor póttagokat választotta meg. Az igazgatóság alakuló ülését ma tartja.

** **A pesti molnárok és sütők gőzmalma-részvénytársaság** vasárnap délelőtt *Freiszleder* Nándor elnöklete alatt tartott rendkivüli közgyülésén az igazgatóságba *Bischitz* Mórt, a felügyelőbizottságba *Sigray* Pált rendes, *Dietl* Emilt póttagnak választották meg.

BUDAPESTI ÁRU- ÉS ÉRTÉKTŐZSDE.

— Deczember 11. —

Gabonatőzsde.

A *buza*-üzlet irányzata ma is nyugodt maradt. Elég jó kinálat és mérsékelt vásárlási kedv mellett körül belül 30.000 métermázsa, többnyire külföldi származásu buza adatott el teljesen változatlan árakon. Egyéb gabonanemüekben gyér volt a forgalom. Irány és árak nem változtak. A mai tőzsdén hivatalosan a következő eladások jegyeztettek.

Buza: *Tiszavidéki* 200 mm. 80 k. 7.75 frt 100 mm. 80 k. 7.70 frt, 300 mm. 79 k. 7.60 frt, 100 mm. 79 k. 7.50 frt, 100 mm. 79.5 k. 7.60 frt, mind három hónapra.

Pestmegyei 500 mm. 80 k. 7.70 frt, 500 mm. 80 k. 7.70 frt, 200 mm. 80 k. 7.72½ frt, 200 mm. 79 k. 7.50 frt, 200 mm. 79 k. 7.55 frt, 700 mm. 79 k. 7.62½ frt, mind három hónapra.

Fejérmegyei 500 mm. 80 k. 7.75 forint, három hónapra.

Marosi 3000 mm. 79.5 k. 7.80 forint, három hónapra.

Felsőtiszavidéki 470 mm. 80.5 k. és 350 mm. 89 k. 7.67½ frt, mindkettő három hónapra.

Raktári 800 mm. 79 k., 1500 mm. 78 k. 7.52½ frt, 2800 mm. 76 k. 7.40 frt, mind három hónapra.

Oláhországi 3400 mm. 80 k. 7 frt, 2000 mm. 79 k. 6.95 frt, 100 mm. 76.5 k. 6.75 frt, 2000 mm. 75.5 k. 6.30 frt, 1000 mm. 75.5 k. 6.35 frt, mindhárom közepes tranzitó.

Szerbiai 4500 mm. 75.5 k. 6.40 frt, 3000 mm. 73.3 k. 6.20 frt, mindkettő három hónapra, tranzitó.

Zab 200 mm. 7.10 frt, 100 mm. 7 frt, 100 mm. 6.95 frt, 200 mm. 6.85 frt, 100 mm. 6.70 frt, mind készpénzen.

Állomásokon általában szünetelt a forgalom. Még a tengeriben is hiányzott a kereslet, holott e czikkben rendesen legnagyobb a vételkedv. Oka ennek a mostani enyhe időjárás, mely a kivitelt látszik veszélyeztetni, mert a tengeri nedves állapotban könnyen romlik. Mindössze csak kevés kötés történt deczemberi szállitásra és fizettek deczemberi szállitásra Püspök-Ladányon 3.82½, Gyomán 3.85, Egyeken 3.90 és Debreczenben 3.95 frtot. Helyben átveendő tengeri 4.40—4.45 és Kőbányán 4.50—4.55 frttal jegyeztetik.

Mai hivatalos effektiv-árak:

					frttól	ig
Buza	bánsági	uj	77—81	klg.	7.25	7.7[illegible]
—	tiszavidéki	uj	77—81	»	7.30	7.7[illegible]
—	pestvidéki	»	77—81	»	7.25	7.70
—	fehérmegyei	»	77—81	»	7.25	7.7[illegible]
—	bácskai	»	77—81	»	7.35	7.7[illegible]
Rozs	—	»	70—72	»	5.65	5.8[illegible]
Árpa	takarmány	»	60—62	»	6.35	6.7[illegible]
—	égetni való	»	62—64	»	6.85	7
—	sörfőzdei	»	64—66	»	7.90	9.[illegible]
Zab	—	ó	39—41	»	—.—	—
—	—	uj	39—41	»	6.80	7.[illegible]
Tengeri	bánsági	ó	75	»	5.10	5.[illegible]
—	másnemü	uj	73	»	—.—	—
Repcze	káposzta			»	—.—	—.—
—	bánsági			»	—.—	—.—
Köles	ó				4.50	4.[illegible]0

Határidőüzlet a tartós enyhe időjárás következteben, daczára a tegnap érkezett kielégitő amerikai jegyzéseknek, gyengült irányzattal nyilt meg, de később készárüüzlet aránylag kielégitő iránya folytán valamivel szilárdabb lett. — Köttettek:

Délelőtt.

Szokványbuza tavaszra mintegy 10,000 mm. 7.45, 7.46, 7.48 és 7.47 frton.

Szokványbuza őszre mintegy 10.000 mm. 7.68, 7.69, 7.77 és 7.70 forinton.

Tengeri május—juniusra mintegy 20.000 mm. 5.02, 5.03, 5.04, 5.05 és 5.04 frton.

Szokványzab tavaszra mintegy 5.000 mm. 6.79, és 6.80 frton.

Déli tőzsde.

A déli tőzsdén a forgalom gyenge; az irányzat még mindig nyugodt maradt. — Köttetett:

Szokványbuza tavaszra mintegy 5000 mm. 7.48 és 7.47 forinton.

Szokványbuza őszre mintegy 5000 mm. 7.71 és 7.70 forinton.

Tengeri május—juniusra mintegy 5000 mm. 5.05 és 5.04 forinton.

Déli 1 órakor hivatalosan záródnak:

Szokványbuza tavaszra	frt	7.46—	7.48
Szokványbuza 1894. őszre	»	7.69—	7.71
Uj tengeri május—juniusra	»	5.05—	5.04
Szokványzab tavaszra	»	6.79—	6.81
Uj káposztarepcze 1894. aug.—szeptemberre	»	12.10—	—.—

Terménytőzsde.

A terménytőzsdén zsiradékáruk nyugodtak, szilva és szilvaiz változatlan irány mellett üzlettelen.

Értéktőzsde.

A tegnapi magánforgalomban a külföldi esti tőzsdék szilárd zárlatai daczára a párisi bombamerénylet hire gyengitette az irányzatot. A forgalomba került értékek árvesztesége azonban teljesen jelentéktelen volt. — Köttettek: osztrák hitelrészvény 344.60—345-ig, magyar hitelbank 419—419.50-ig, osztrák-magyar államvasut 309—309.50-ig, déli vasut 107.75—108.12½-ig, rima-murányi vasmü 212.50—212.87½-ig.

Végül maradtak: Osztrák hitelrészvény 344.65—344.75, magyar hitelbank 419.12½—419.25, osztrák-magyar államvasut 309.12½—309.25. déli vasut 107.87½—108, rima-murányi vasmü 212.75—212.87½.

A *mai tőzsde* napirendre tért a franczaországi események felett s az irányzat ujból erőteljesen megszilárdult. Az olasz miniszterium megalakulása, melytől a fináncziális bajok orvoslását remélik, az Amerikából London felé irányuló aranyáram a külföldi tőzsdéket is kedvezően hangolta s miután Berlinben a bányapiacz javulása ujból contreminefedezésekre adott alkalmat, az arbitrage kereslete kapcsolatban a helyi spekuláczió vásárlásaival az üzérkedési értékek árfolyamát ismét magasabbra helyezte. A forgalom leginkább a két hitelrészvényre s a vasutakra szoritkozott, melyek közül a déli vasut részvényei ma gyengeséget árultak el. A vasutkartell megujitása tekintetében meginditott tárgyalások a rima-murányi vasmü részvényeit szintén feljebb emelték. A helyi piaczon az iparértékek domináltak. Valuták és érczváltók változatlanul záródnak.

Előtőzsde.

Csendes megnyitás után a spekuláczió csak akkor adta fel tartózkodó álláspontját, midőn a bécsi arbitrage is kereslettel állott elő. Az üzérkedési játékok közül a két hitelrészvény s az osztrák-magyar államvasut árjavulást tüntetnek fel, mig járadékok teljesen elhanyagolvák s árfolyamuk is csak névleges. Köttettek: Osztrák hitelrészvény 344.90—345.40-ig, magyar hitelbank 419.50—419.75-ig, magyar leszámitoló- és pénzváltóbank 236.50—236.75-ig, osztrák-magyar államvasut 309.25—309.62½-ig, déli vasut 107.25—107.75-ig, rima-murányi vasmü 212.50—212.75-ig, magyar koronajáradék 94.35—94.40-ig, magyar aranyjáradék 116.20—116.25-ig.

11 óra 15 perczkor záródnak: Osztrák hitelrészvény 345.50—345.45, magyar hitelbank 419.75—4.20, magyar leszámitoló- és pénzváltóbank 236.50—236.75, osztrák-magyar államvasut 309.37½—309.50, déli vasut 107.50—107.75, rima-murányi vasmü 212.50—212.75, magyar koronajáradék 94.35—94.40, magyar aranyjáradék 116.20—116.25.

Déli tőzsde.

Az üzlet vontatottan indul s az árfolyamok se igen változnak. Egyedül a koronajáradék hanyatlik a dráguló pénz s elhelyezési nehézségek folytán. Helyi piaczon tartott irányzat mellett leginkább pénzintézetek s iparértékek voltak forgalomban. — Köttettek: Osztrák hitelrészvény 345—345.60-ig, magyar hitelbank 419—419.75-ig, magyar leszámitoló-és pénzváltóbank 236.25—236.75-ig, osztrák-magyar államvasut 309.25—309.75-ig, déli vasut 107.50—107.75-ig, rima-murányi vasmü 212.37½—212.62½-ig, magyar koronajáradék 94.15—94.25, magyar aranyjáradék 116.22½—116.27½. Helyi értékekben a következő kötések jöttek létre: első magyar iparbank 220-on, Lloyd viszonbiztositó intézet 76.50-en, terézvárosi takarékpénztár 107-en. Drasche-féle téglagyár 667-en, északmagyarországi kőszénbánya 254—254.50-en, Hungária téglagyár 173—175-ön, Kosmos nyomda 125-ön, magy. ált. kőszénbánya 156-on, egyesült tégla- és czementgyár 184—186-on, általános waggonkölcsönző 351-en, nemzetközi waggonkölcsönző 341-en. Befektetési értékek közül regale-kötvények 100.50-en.

1 óra 30 perczkor záródnak: Osztrák hitelrészvény 345.30—345.40, magyar hitelbank 419.37½—419.50, magyar leszámitoló- és pénzváltóbank 236.25—236.75, osztrák-magyar államvasut 309.25—309.50, déli vasut 107.50—107.75, rimamurányi vasmü 212.37½—212.50, magyar koronajáradék 94.15—94.20, magyar aranyjáradék 116.25—116.27½.

Praemiumüzlet: Osztrák hitelrészvény holnapra 2—2.50 frt, nyolcz napra 5.50—6.50 frt, egy hónapra 12—13 frt.

Mai hivatalos árfolyamok:

Államadósság.

	Pénz	Aru		Pénz	Aru
M. k. aranyj. 4%	116.10	116.20	Egyes.áll.adóss. ezüst. kam.jan.—juli. 4²/₁₀%	97.95	97.75
» » kor. ért. jár. 4%	94.15	94.25	Osztr. aranyj. 4%	117.75	118.25
M. k. 1889. államv. kölcs. aranyb. 4½%	124.25	125.25	Osztrák államadósság kisors.:		
M. k. 1889. államv. kölcs. ezüstb. 4½%	101.—	102.—	1854.250frtpp adl 20%	145.—	146.—
M. nyereménykölcsön	148.—	149.—	1860.500frtoé.adl.20%	145.50	146.50
M. k. italmérési jog kárt.kötv. 4½%	100.25	101.—	1864. 100 frt o. é.	194.50	196.50
M. k. földteherment. kötvény 4%	95.—	95.75	Budap. főv. 4½% köl.	99.75	100.25
Tiszai és szeg.kölcs.4%	141.—	141.75	Bolgár fej. állv. zál. kölcs. kötv. 6%	114.—	115.—
Egyes.áll.adóss.papirban máj.—nov.4²/₁₀%	97.50	98.—	Szerbiai nyeremény-kölcs. 100 frk 3%	43.—	44.—
			Temes-bégav. vizszab.-társ. 5%	104.—	105.—

Bankok.

Angol-osztrák bank	152.—	153.—	Magy. jelz. hitelbank II. kib. id. elism.	237.50	238.—
Bpesti bankegyes.	140.50	141.—	Pesti magy. kereskedelmi bank	1136.—	1138.—
Fővárosi bankr.-társ.	102.—	103.—	Magy. leszámitoló és pénzváltóbank	235.75	236.25
Fiumei hitelbank	114.50	11[illegible].—	Osztr.-magyar bank	1000.—	1005.—
Magyar ált. hitelbank	419.—	419.50			
Osztr. hitelint.	344.90	345.—			
Magyar ipar- és kereskedelmi bank	113.50	114.—			

Biztositó-társulatok.

Bécsi biztositó-társ.	200.—	210.—	Jég- és viszont-bizt.	121.—	12[illegible].—
Bécsi élet- és jár.-b.	315.—	325.—	Lloyd m. viszontbizt.	77.—	80.—
Első magy. ált. bizt.	3670.—	3690.—	Pannonia viszontbizt.	1075.—	1088.—
Foncière, pesti bizt.	135.50	136.—			

Gőzmalmok.

Concordia-malom	505.—	512.—	Lujza-malom	368.—	370.—
Első bpesti malom	1915.—	—.—	Molnárok és süt. m.	465.—	468.—
Erzsébet-malom	500.—	515.—	Pannonia-malom	920.—	930.—
Tenger-malom	605.—	610.—	Viktoria-malom	305.—	310.—

Különféle vállalatok.

Alagut	175.—	177.—	»Hungária« gőztéglagy.	173.—	175.—
Asphalt-részv-társ.	275—	277.—	»István« tégl. r.-t.	—.—	121.—
Athenaeum könyvny.	505.—	515.—	Kőbányai téglagyár	995.—	1010.—
Betüöntöde r.-t.	144.—	146.—	Pesti könyvnyomda	1490.—	1495.—
Bpest-szt-lőrinczi téglagyár r.-t.	250.—	260.—	Pallas-nyomda	205.—	215.—
Brassói bánya- és kohó-részv.-egylet	235.—	237.—	Rimam.-salgó-tarjáni	212.—	212.50
Török dohány-egy.-t.	200.—	202.—	S.-tarjáni kszb.	756.—	760.—
(Drasche) kőszénbánya és téglagyár	667.—	669.—	Schlick vasönt.	273.—	275.—
Északmagy. egy. kőszénbánya r.-t.	254.50	255.50	Sertéshizlaló	460.—	465.—
Franklin-társ.	290.—	300.—	I. m. serfőződe,	1380.—	1420.—
Ganz v. ö. és gépgy.	1800.—	1820.—	Egyes. tégla- és cementgyár r.-t.	183.—	184.—
Gschwindt szeszgy.	524.—	530.—	Ujlaki téglagyár	387.—	389.—
I. m. gyapjumosó	525.—	53[illegible].—	Egy. magy. üveggy.	237.—	240.—
			Nemzetk. villam.	234.—	236.—
			Ált. waggon-kölcs.	351 —	353.—
			Nemz. waggon-k.	340.50	341.50

HÁZASSÁG.

Eljegyzés. *Fekete* Jenő okleveles gazdász és állatorvos, tartalékos hadnagy, az országos bakteriologiai intézet tanársegédje eljegyezte *Gulácsy* Margit kisasszonyt, Gulácsy Ignácz földbirtokos leányát, Ungvárról.

GYÁSZROVAT.

Schmid Gyula fő- és székvárosi igazgató-tanitó ez évi deczember hó 9-én este hat órakor rövid szenvedés után szivszélhüdésben elhunyt. Az elhunytban a fő- és székvárosi tantestület egy érdemes tagját veszíti el, ki huszonhét esztendeig szolgálta odaadással a tanügyet.

A közönség köréből.

Szárított moslék, kitünő póttakarmány kapható Sátori mütrágya-gyárában Budapest Dandár-utcza. 12927

TÁVIRATOK.

Wels, decz. 10. *Ő felsége* egy szárnysegéd kiséretében ma délután ide érkezett. A vasutnál *Ferencz Salvator* főherczeg fogadta ő felségét ki a vasuttól egyenesen Lichteneggbe hajtatott.

Brüsszel, decz. 11. A szinházban ma Ibsennek „A népgyülölő“ czimü drámáját adták elő. Az *anarkhisták megzavarták az előadást* az által, hogy a magasabb helyekről *röpiratokat dobtak a földszintre.* Az anarkhisták a szinházból eltávozva, anarkhista dalokat énekeltek. Elfogatás nem történt.

Antwerpen, decz. 10. A Maison hausé-atique gabonaraktár, melynek épülete 80.000 négyszögméternyi területen áll, *az éjjel teljesen a lángok martaléka lett.* A szomszéd medenczékben levő hajókat még idejekorán biztonságba tudták helyezni, ugy hogy kár nem esett bennök. Az elpusztult gabona értékét *3 millióra*, az épületek értékét 2 millióra becsülik. Azt gyanitják, hogy a raktárt felgyujtották.

London, decz. 11. A Reuter-ügynökség jelenti Buenos-Airesből, hogy a kormány az összes emigránsoknak *és politikai foglyoknak megkegyelmezett*, kivéve azoknak, kik ellen a szövetségi törvényszéknél per van folyamatban.

Madrid, decz. 10. Spanyolország és Marokkó közt folynak a tárgyalások és pedig Tangerben *Mohamed Torressel* és Melillában *Araaffal.* Melillában teljes nyugalom van. Az erőd épitése folyamatban van; az épitkezésnél Araaf katonái segédkeznek. Több tisztet és altisztet *visszaküldtek Spanyolországba.*

Róma, decz. 10. *Cavalotti* a képviselőház elnökéhez interpellácziót küldött, melyet a miniszterelnökhöz szándékozik intézni, még pedig azon eredményeket illetőleg, melyeket *a hármas-szövetség Olaszország függetlensége és becsülete érdekében elért*, kárpótlásul azon hátrányokért, melyekkel Olaszországra nézve járt; másodszor a *Baratieri* inczidenst illetőleg, tekintettel a nemzet érzületére és méltóságára és harmadszor *a parlamentnek elvi jogait* illetőleg *a koronával szemben.*

Palermo, decz. 11. A tüntetők, a kik tegnap megtámadták Parlermoban a városházát, adók emelését használták fel ürügyül a zavargásokra. Mintegy négyezren voltak a zavargók, köztük sok asszony is. Kilesték a kedvező alkalmat, mikor a Partenicoban állomásozó zászlóalj épen gyakorlaton volt. «Éljen Savoya!» «Le a községi adókkal!» kiáltások közt megrohanták a városházát, elégették az adókönyveket és felgyujtották a vámőrök tizenyolcz őrházát. A nyugalmat csak a zászlóalj visszatérése után sikerült helyreállitani. A szomszédos Giardinello községből is zavargásokat jelentenek.

Rio de Janeiro, decz. 11. *Peixoto* csapatai *megtámadták Villegaignont*, de *visszaverték őket.* Hir szerint a fölkelők döntő akczióra készülnek és *Santos bevételét* tervezik. *Page* ujabb megtámadása várható.

Belgrád, decz. 11. (Az *Egyetértés* tudósitójának távirata.) A kormányhoz közel álló „Odjek“ mai száma egy a *radikális párt nézeteit tolmácsoló czikkben hevesen kikel Ausztria-Magyarország ellen.* A czikkben az áll, hogy Szerbia a legvitálisabb érdekeit örökké mellőzve látván, neki is *félre kell tennie minden tekintetet.* A czikket ugylátszik nem *abból a czélból irták, hogy a Bécsben időző Milovánovics misszióját megkönnyitsék.*

Stockholm, decz. 11. Ide érkezett jelentések szerint a skandináv partokon egész Bergenig az utóbbi napokban esővel járó orkánszerü vihar volt. Sok hajótörést jelentenek. A Drammenből való «Sirius» bárka, a hollandi «Twee Gebrüder» bárka és a «Wladimir» finnlandi shooner elmerültek. Kilencz ember életét vesztette.

Az uj olasz kormány.

Róma, decz. 10. Az esti lapok szerint megerősitést nyer, hogy *Crispi, Perrazzi, Sonnino, Saracco, Bacchelli, Boselli* és *Feraris elfogadták* a már jelzett tárczákat. A lapok hozzáteszik, hogy az igazságügyi tárczára *Calende* van kiszemelve, és hogy *Ricotti*, a kinek a hadügyi tárczát szánták, táviratilag hivták Rómába. A külügyi tárczára *Sermoneta* herczeget emlegetik. Az uj kabinet programmjáról elterjedt hirek mind koraiak és puszta kombinácziók. A mai nap folyamán *Crispi* sok politikussal, köztük *Nicoterával* és *Cavalottival* is értekezett.

Róma, decz. 10. A lapok azon jelentése, hogy Crispi *Ressmann* nagykövetet Rómába hivta, minden alapot nélkülöz.

Róma, decz. 10. A lapok szerint *Crispi* a miniszterelnökséget és a belügyi tárczát, *Saracco* a közmunkaügyi, *Sonnino* a pénzügyi, *Perrazzi* szenátor a kincstári, *Boselli* a földmivelési, *Maggiorino-Feraris* a posta- és távirdai, *Cosenz* vagy *Ricotti* a hadügyi és *Brin* vagy *Racchia* a tengerészeti tárczát venné át. A külügyi tárczára *Ressmann* nagykövetet, *Caetani* herczeget és *Morlinit* emlegetik. Végleges döntés még nem történt. A pénzügyi programmot és a személyes kérdéseket illető tárgyalások kedvezően folynak.

KÖZGAZDASÁG.

Nagybecskerek, decz. 11. (Az *Egyetértés* tudósitójának távirata.) Torontál vármegye millennáris nagybizottsága tegnap Rónay Ernő főispán elnöklete alatt ülést tartott, melyen az összes csoportok tervezeteit bemutatták. Az ülés két óránál tovább tartott. Az egész munkaprogrammot megállapitották. A bizottság rendelkezésére a vármegye közgyülése már előbb 60,000 frtot bocsátott.

Bilbau, decz. 11. Ma itt *meetinget* tartottak, melyen elhatározták: 1. hogy minden törvényes eszközzel *ellent fognak állani annak, hogy az Angliával és Németországgal kötött kereskedelmi szerződéseket elfogadják,* 2. hogy a képviselőknek azt a határozott utasitást adják, hogy tartsák fenn a mostani vámokat, 3. hogy bizottságokat alakitsanak a gazdasági védelemre nézve és 4. hogy küldöttséget menesztenek Madridba a kormány megkérdezése végett.

Washington, decz. 11. A «Times» jelenti Filadelfiából, hogy a pénzügyi bizottság demokrata tagjai azt inditványozzák, hogy a lemezónra a *tarifareformtervezetben* javasolt 40%-os értékvám helyett fontonkint 1·2 cent sulyvám vettessék ki 1894. október 1-től kezdve. A kábelek, kötelek és borok vámja 20%-ra volna emelendő. A selyemfonalak vámját 30%-ban, a gombokat és gyöngyöket 40%-ban kívánják megállapitani.

Lukács Béla kereskedelmi miniszter Salgó-Tarjánban.

Lukács Béla kereskedelemügyi miniszter tegnap reggel 8 órakor különvonaton Salgó-Tajánba utazott, az ottani ipartelepek megtekintésére. A miniszter kiséretében voltak Abonyi Emil miniszteri tanácsos, Ludwig Gyula az államvasutkk igazgatóságának elnöke, Neményi Ambrus, Kubinyi György képviselők, több vasuti főhivatalnok, számos hirlapiró és az ipartelepek igazgatói közül Földiák Vilmos, Fischer János, dr. Dezső Samu, Garai Károly, Hanzély Márton az egyesült magyarhoni üveggyárak igazgatói, élükön Gömöry Oszkárral, a társulat elnökével. A különvonat nyolcz óra tiz perczkor indult el a keleti pályaudvarból és 11 órakor érkezett Salgó-Tarjánba.

Az Egyesült magyarhoni üveggyárak uj hutájában.

Az esős idő daczára nagy közönség várta az állomáson a különvonatot, mely taraczklövések és a salgótarjáni bányász-zenekar által eljátszott Hymnusz mellett robogott be a pályaudvarra. Az állomáson *Chorin* Ferencz orsz. képviselő, a kőszénbányarészvénytársaság elnöke üdvözölte a minisztert. Miután a polgármestert bemutatták a miniszternek s az állomásfőnök is megtette jelentését, a társaság ismét felült a különvonatra s az Egyesült magyarhoni üveggyárak részvénytársaságnak tulajdonát képező ujonnan épült *«Első magyar sötét palaczkgyárba»* ment.

A főbejáratnál diadalkapu állott «Eljen Lukács Béla» felirattal, az egész gyártelep pedig, mely husz hold kiterjedésü, zászlódiszt öltött.

Az üveghuta, az épület homlokzatán a következő feliratot viseli: «Lukács Béla üveghuta.»

Ennek az üzembehelyezésére jött el tulajdonképen a kereskedelmi miniszter, mint keresztgyermekének keresztelő ünnepélyére. Az üveghuta bejáratánál is nagy közönség fogadta a minisztert, a kit lelkes éljenzéssel üdvözöltek.

Az egyesült üveggyárak részéről a miniszter üdvözlésére a kiséretben levő és már emlitett igazgatósági tagokon kivül Földiák Gyula alelnök, Dapsy Viktor igazgató és Bolváry Dénes felügyelő bizottsági tagok fogadták a gyár küszöbén, valamint a gyár egész személyzete.

A részvénytársaság nevében *Földiák* Gyula alelnök üdvözölte hosszabb beszédben a minisztert, ki lehetővé tette, hogy az uj iparág meghonosuljon hazánkban. Megköszönte a miniszternek, hogy jelenlétével az ünnepély fényét emeli s jelen van annak a hutának a megnyitásán, melynek létesitését lehetővé tette, hogy ez megvalósult: az ő érdeme tehát. Mikor a vállalat meginditása iránt az igazgatóság az első lépéseket megtette, nem uj eszmét vetett fel, mert erre már sohan törekedtek eredmény nélkül. Csak mikor Lukács Béla vette kezébe az ügyet, akkor oszlott el a társaság aggodalma. Hálás köszönetet fejezi ki végül ujolag, hogy lehetővé tette a miniszter a gyár megalakulását és kérte a minisztert, hogy a nevét viselő «Lukács Béla hutát» tekintse meg, és annak üzembehelyezésénél legyen jelen. Az alelnök ezekkel a szavakkal fejezte be beszédét:

«Itt áll a gyár, kegyelmes uram, a falakon belől ott emelkedik a «Lukács Béla üveghuta» s abban már izzadva forr a készanyag, a kád előtt ott állnak a munkások készen tartott eszközeikkel, és csak nagyméltóságod intésére várnak, hogy megkezdjék müködésüket. Kérem nagyméltóságodat, adja meg nekik a jelt, hogy igy ez uj iparág meginditása mindenkép nagyméltóságod cselekvésével legyen egybeforrva.»

A közönség a szónoki vervvel elmondott szép beszédet hangosan megéljenezte. A beszéd kellemes hatása meglátszott a miniszteren is, és a szakadó eső daczára hosszabb beszédben válaszolt arra. Örömmel üdvözlöm — ugymond — a vállalatot és annak megteremtőit, a kik ezzel ismét egy uj iparágat honositottak meg hezánkban, s ezzel példát szolgáltattak a többi társaságoknak. Szivesen támogatja az uj vállalatot annál inkább, mert itt egy uj iparág támogatásáról van szó. Ezzel az iparággal eddig senki sem törődött és milliók és milliók vándoroltak ki a külföldre, hogy honi palaczkszükségleteinket fedezzük. Pedig ezeket a milliókat megtarthatjuk magunknak, szétoszthatjuk polgártársaink közt, mert a palaczkgyártáshoz szükséges kellékeket itthon is mind megtaláljuk. Nem akarunk mi ezzel hadat üzenni a külföldi üveg-iparnak, csak azt tesszük, a mihez jogunk van, egyszerüen levonjuk a konzekvencziát a körülményekből s itthon állitják elő azt, a miért eddig a külföldhöz kellett fordulnunk. Remélem, hogy a gyár, ha nem is az egész, de legalább egy részét fedezni fogja Magyarország palaczkszükségletének. Ő maga is örvend, hogy részt vehet ezen az ünnepélyen, mely ismét bizonyitéka annak, hogy mily hamar és mily gyorsan fejlődik a hazai ipar, ugy hogy a külföld előtt egyáltalán nem kell szégyenkeznünk. Isten áldása legyen ezen a müvön! (Viharos éljenzés.)

Ezután az egész társaság Földiák alelnök vezetése mellett az üveghuta belső berendezését tekintette meg. A munkások kék zubbonyukban álltak a nagy kemencze mellett, a melynek nyilásain át látni lehetett az izzó anyagot. Fuvó csöveikkel sodorva vették ki a tésztaként ragadós izzó anyagot, felfujták, formába tették, forgatták s alig nehány pillanat mulva kész volt a palaczk, melyet izzó állapotban szállitottak a hütő kemenczébe. Száz és száz ember forgolódik a kemenczék körül, az egyik berakja a homokot, a másik tüzel, vagy hatvan ember fujja, formálja az üveget, fiuk leányok pedig a hütő kemenczébe viszik a palaczkokat. A munkások egy része német, ezeket egyenesen Berlinből hivta be a társaság. Nem mintha nálunk is ne értenének ez iparhoz, hanem azért, mert az egyesült üveggyárak, sem a saját 6—7 üveggyárának, sem a többi gyáraknak nem akart versenyt támasztani munkásainak elvonásával.

A miniszter figyelmesen nézte meg a palaczkgyártást és az első palaczkot, mely a hutából kikerült emlékül kivánta magának. A munkás krétával jelölte meg a palaczkot és ugy vitték a hütőkemenczébe, honnan 48 óra mulva fog kikerülni. Ha a szabad levegőn engednék lehüteni, akkor törékeny lenne, a gyors lehüléstől.

A miniszter ezután a gyártelep többi helyiségeit tekintette meg. A gyárat ez év április elején kezdték épiteni, juniusban már a belső berendezésén dolgoztak, ma pedig már az egész telep üzemben van. A palaczkgyártáshoz szükséges homok bőviben van Salgó-Tarján közelében, ugy, hogy a gyár jövője több évtizedre biztositva van.

A gyárban háromszáz munkás van alkalmazva. Érdekes, hogy az izzó üveg hőfoka 1600 fok Celsius szerint. A kádkemenczébe tizennégy kocsi olvasztott üveg fér, kocsinkint 10.000 kilogrammot számitva.

A gyárban mindenféle szinü és formáju palaczkokat gyártanak.

Az ásványvizforrások hazafias tulajdonosai tehát ezután belföldi üvegben árulhatják a belföldi vizet, miután a gyár mindjárt azon kezdte, hogy 2 literes, 1 literes, 5 és 3 deciliteres üvegeket készittet, egészen alkalmazkodva a szükséglethez, és ezen hazai gyártmányu üvegek semmivel sem lesznek drágábbak a külföldi gyártmányoknál.

A gyár berendezés tekintetében is kiállja bármely külföldi palaczkgyárral a versenyt. Baumhorn budapesti müépitész terve szerint Szvoboda salgó-tarjáni épitész épitette. A társaságnak eddig hat üveghutája van. A ma üzembe helyezett hetedik üveghuta méltó társa a többinek s ez által most már a társaság abba a helyzetbe jutott, hogy az üvegiparnak összes ágaira berendezett különböző gyárakkal bir s a hazai szükségletet minden irányban elláthatja, a disztárgyaktól kezdve a legegyszerübb házi czikkig, valamint a különböző iparágakhoz szükséges üvegtárgyakig.

Schwartz A. és fiai táblaüveggyárában Pálfalván.

Pálfalván, hol a miniszter szintén kiszállott, gróf Degenfeld Lajos Nógrádmegye főispánja és Scitovszky alispán, valamint a gyártelep tulajdonosai fogadták. A miniszter és kisérete behatóan szemlélte meg az ujonnan épült szolini üveggyárat. A nagy olvasztó csarnokban a miniszter megmagyaráztatta magának a hatalmas kádkemencze szerkezetét és kérdést tett termelő képessége iránt. Bejárta továbbá a nyujtó csarnokot, a vegyi mühelyt és a tüzállótéglagyárat, valamint a csinos munkásházakat. A miniszter tetszéséuek több izben adott kifejezést és távozás előtt lement a gyár irodájába, hol poharat koczczintott az ott felköszöntő czégtulajdonossal s azután a jelenlevők lelkes éljenzése és mozsárdurrogás közt folytatta utazását a kőszénbányák felé.

A salgó-tarjáni kőszénbánya-társaság telepén.

A kőszénbánya telepén Chorin Ferencz képviselő, a társaság elnöke kalauzolta a minisztert.

Az eső szakadt, az idő borus volt, de a társaság kitartóan kisérte nyomon a fáradhatatlan minisztert.

Megnézték a rakodótelepet, a felvonó és rostáló gépet. A miniszter a József-tárnába is akart menni, de utóbb, a rossz idő miatt, lemondott szándékáról. Az egész társaság a kaszinóba ment, hogy a mai kirándulást bankettel fejezzék be, melyet az üveggyár- és kőszénbánya részvénytársaság adott a vendégek tiszteletére.

A harmadik fogásnál felállott **Chorin** Ferencz s felköszöntötte Lukács Bélát, a ki ugy is mint egyszerü ujságiró, mint államtitkár s most mint miniszter is, mindig hü maradt eszméjéhez, a ki a jövendő Magyarországban nemcsak az agrárállamot, hanem az iparállamot is látja. (Éljenzés.) **Földiák** Gyula a minisztert éltette, a ki mindenkor támogatója volt a magyar iparnak, hogy a külfölddel felvehessük a versenyt.

Ugyancsak a minisztert köszöntötte fel **Schwarz** Antal is. **Szcitovszky** alispán a vármegye nevében a három salgótarjáni gyár igazgatóját éltette.

Utána **Lukács** Béla miniszter szólalt fel, általános figyelem közt. Mindenekelőtt kijelentette, hogy a kik ismerik, tudják, mennyire nem akarja magát előtérbe nyomni bármilyen ünnepségek alkalmával. Épen ezért nem akarja azt sem, mintha a mai ünnepély olyannak tünnék fel, mely tulajdonképen az ő tiszteletére van rendezve. Nem ő róla van ma szó, hanem egy nagy iparvállalatról. Ez hozott össze ma bennünket — habár szhkad is az eső, és gázolunk térdig érő sárban — hogy lássuk, mily mozgalmas élet van itt. Két uj ipartelep alakult meg s reméli, mindkettőnek elég munkája lesz. A harmadik nagy vállalat, a kőszénbánya-részvénytársaság sem létesült egyszerre s a két uj vállalat ne irigykedjék, hanem kövesse példáját. A hazai ipar felvirágoztatására üriti poharát. (Zajos éljenzés és hosszantartó taps.)

Garay az alispánt, Kubinyi György Abonyi miniszteri tanácsost, Abonyi pedig a telepek igazgatóit és a munkásokat éltette.

Lukács miniszter később ujból felszólalt és a sajtót éltette, melynek a hazai ipar felvirágoztatása körül jelentékeny szerepe van.

A sajtó nevében **Déri** Gyula, az *Egyetértés* képviselője válaszolt a miniszternek. Megköszönte figyelmét s ebben a miniszter ifjukori emlékeinek reminiszczencziáját látja, abból az időből, mikor Lukács Béla csak egyszerü joghallgató volt, de már akkor is oly tekintélyt tudott kivivni komoly irányu czikkei által, hogy az ellenpárt lapjai állandóan polemizáltak vele. Elismerésre méltó a minisztertől, hogy ezeket az emlékeket nem tagadja meg, sőt azzal fenyegetődzik, hogy valamikor ismét az lesz. Jól esik ezt hallani minden hirlapirónak, olyan időben, mikor egyes uriemberek, kikről ezelőtt senki sem tudott semmit, a sajtó szivességéből fölemelkedtek, a szobatudós szerény állapotából képviselőkké lettek, jólétben élnek, és a sajtó szivességét azzal hálálják meg, hogy hamis alapból kiindulva izgatnak a sajtó ellen. Lukács Béla más ember, ismeri a sajtó munkásainak nagy felelősséggel járó nehéz munkáját, ismeri a jót, a mit készséggel cselekszünk és nem itél el senkit közülünk, a ki akaratlanul megbántott valamely személyt vagy érdeket. Isten éltesse!

A miniszter kézszoritással és meleg szavakkal köszönte meg e nyilatkozatot s azután a fáklyafénynyel közeledő bányászok elé sietett, az étterem előtti terraszra.

A bányászok hosszu sorban vonultak a kaszinó elé, üdvözölni a minisztert. Két sorban állottak fel az ablakok előtt s azután az egyik bányász társai nevében nehány szóval üdvözölte a minisztert, a ki erre a következő beszéddel felelt:

Köszönöm a szivélyes szavakat, melyeket szónokuk hozzám intézett az imént. Biztosithatom önöket, hogy a törvényhozás minden tekintetben oda törekszik, hogy nekünk egy boldog, megelégedett munkásosztályunk legyen. A kormány e tekintetben teljesen egyetért a törvényhozással, mely a munkások jogos követeléseinek mindig eleget fog tenni. Viszont azonban elvárjuk a magyarországi munkásoktól, hogy az állam törvényeit mindenkor a legnagyobb tiszteletben tartsák. Tegyenek mindenkor eleget kötelességüknek, mert a jólét, az ipar felvirágozása, melynek önök munkálkodásukat szentelik, szoros kapcsolatban áll saját érdekükkel, mert az a vállalat, a melynek szolgálatába léptek, az önök jólétét is előmozditja. Én hiszem és remélem, hogy a magyarországi munkások mindenkor engedelmeskedni fognak a fenálló törvényeknek, s önök maguk is fognak ama instituicziók megerősitésén fáradozni, mely nemcsak a magyar ipar felvirágoztatását, hanem munkásaink anyagi helyzetének javitását is czélul tüzte ki. Meg vagyok arról győződve, hogy a mi munkásaink ezt az egészséges, hazafias eszmét, ép ugy mint a multban, a jövőben is követni, táplálni fogják. Kivánom — s azt hiszem a jelenlevő urak is — hogy iparunk felvirágozzék, hogy ez által munkásaink helyzete is javuljon. Isten tartsa meg ezt az iparvállalatot, hogy ez képes legyen egy boldog munkásosztály teremteni, mely hazafias módon tesz eleget a haza iránti kötelességének.

A miniszter beszédét nemcsak a jelenvolt urak, hanem a bányászok is nagy tetszéssel fogadták, s a beszéd közben többször szakitották meg a szónokot a hatalmas éljenzések.

A társaság ezután, a bányász zenekar hangjai mellett a különvonatra ült, mely öt óra után indult el taraczklövések közt. A társaság este 8 órakor érkezett vissza a fővárosba.

IPARÜGYEK.

— **A hazai kerületi betegsegélyző pénztárak** képviselői vasárnap délelőtt gyültek össze, hogy országos értekezletet tartsanak. Az iparos-kör himzőutczai helyiségében 32 pénztár kiküldötte jelent meg, a kiket *Türk* József üdvözölt s aztán inditványozta, — és azt el is fogadták — hogy elnökké *Kelecsényi* Ödönt, a budapesti betegsegélyző pénztár igazgatóját, titkárrá pedig *Günther* Mihályt (Győr) válasszák. A budapesti pénztár nevében Kelecsényi azt inditványozza, hogy a kongresszus megtartása halasztassék el s a jelenlevő gyülekezet alakuljon át előértekezletté. *Darvas* Adolf (Budapest) a budapesti kerületi pénztár részéről sajnálatát fejezi ki, hogy ezuttal a házigazdai tisztének eleget nem tehet; pártolja a halasztó inditványt. *Nánay* Mihály (Szabadka) elfogadja az elhatározásra vonatkozó inditványt s javasolja, hogy a később megtartandó kongresszus előkészitésére központi bizottság küldessék ki. *Türk* József, *Giffing* Mihály, *Gerő* Lajos, *Tedeschi* Viktor és mások fölszólalása után 17 szóval 13 ellen elfogadták a halasztó inditványt, valamint azt is, hogy a később megtartandó országos értekezlet előkészitésére bizottság küldessék ki. Ebbe a bizottságba 15 város pénztárának képviselője jelentkezett. Annak idejében a budapesti pénztár hivja össze az előkészitő bizottságot. Az értekezlet ezzel véget ért.

KERESKEDELEM ÉS TŐZSDE.

** **Az osztrák-magyar bank** ma teszi közzé deczember 7-ikéről szóló kimutatását, mely szerint a kölcsönüzlet ismét apadt 7,426.000 frttal, a mennyiben a váltótárcza 7.895.000 frttal csökkent, ellenben a lombardüzlet 469.000 frttal növekedett. Ennek következtében a bankjegyforgalom is csökkent 5,708.000 frttal, de az adómentes bankjegytartalék mindössze csak 563.000 frttal növekedett, minek oka egyrészt az, hogy a már a hónapok óta folytonosan csökkenő érczkészlet deczember első hetében is apadt 490.000 frttal, továbbá a bank valószinüleg államjegykészletét is apasztotta valószinüleg sóbányajegyek ujabb vásárlása által, mert az államjegyek forgalma is apadt 4,541.000 forinttal 372,325.000 ftra. — A bankkimutatás egyéb változásai nem tünnek ki a beküldött csonka kimutatásból, melynek főbb tételei — összehasonlitva a tavalyi és tavalyelőtti megfelelő tételekkel, a következők:

	1891	1892	1893
	millió frtokban		
Bankjegyforgalom	438·1	457·8	460·2
Érczkészlet	247·4	288·5	276·7
Váltótárcza	173·4	158·5	154·2
Lombardüzlet	28·1	22·9	28·8
Adómentes bankjegytartalék	16·8	36·2	41·8

** **A vaskartell.** Az osztrák és magyar vasmüvek képviselői, a kik most Bécsben a kartell megujitása tárgyában értekeznek, az elvekre nézve megegyezésre jutottak. A magyar vasmüvek állitólag késznek nyilatkoztak az eladási kontingenst 20.000 mmázsával az osztrák vasmüvek javára redukálni. A végleges megállapodás azonban még nem jött létre és hogy létre jön-e egyáltalában, az attól függ, hogy az osztrák vasmüvek meg tudnak-e *egymás között* egyezni. Ez a kérdés még mindig nincs megoldva.

** **A «Budapesti giro- és pénztáregylet-részvénytársaság»** e hó 10-én délután négy órakor tartotta a tőzsde tanácstermében alakuló közgyülését *Kornfeld* Zsigmond elnöklete és Weinmann Fülöp kir. közjegyző közbenjötte mellett. A társaság alaptőkéje egy millió koronából áll, felosztva ötszáz darab, egyenkint 2000 korona névértékü részvényre. A közgyülés a társasági alapszabályok megállapitása után kimondotta a társaság megalakulását s az igazgatóságba Beck Miksa, Beck Nándor, hatvani Deutsch Sándor, Frankl József, Grötschl Imre, Heinrich Ferencz, Hevesi Ödön, Horváth Elemér, Kornfeld Zsigmond, Kohner Ágost, Lukács József, ifj. Luczenbacher Pál, Rötzer Ferencz, Schwarz Félix, Strasser Sándor, Szirmai Oszkár, Tschögl Henrik és Weisz Fülöp, a felügyelőbizottságba pedig Gross M. Lajos, Hirschfeld Emil, Kun Ákos, Rubner Károly és Schneller Alajos rendes, Bun Géza és Szepesi Sándor póttagokat választotta meg. Az igazgatóság alakuló ülését ma tartja.

** **A pesti molnárok és sütők gőzmalma-részvénytársaság** vasárnap délelőtt *Freiszleder* Nándor elnöklete alatt tartott rendkivüli közgyülésén az igazgatóságba *Bischitz* Mórt, a felügyelőbizottságba *Sigray* Pált rendes, *Dietl* Emilt póttagnak választották meg.

BUDAPESTI ÁRU- ÉS ÉRTÉKTŐZSDE.

— Deczember 11. —

Gabonatőzsde.

A *buza*-üzlet irányzata ma is nyugodt maradt. Elég jó kinálat és mérsékelt vásárlási kedv mellett körül belül 30.000 métermázsa, többnyire külföldi származásu buza adatott el teljesen változatlan árakon. Egyéb gabonanemüekben gyér volt a forgalom. Irány és árak nem változtak. A mai tőzsdén hivatalosan a következő eladások jegyeztettek.

Buza: *Tiszavidéki* 200 mm. 80 k. 7.75 frt 100 mm. 80 k. 7.70 frt, 300 mm. 79 k. 7.60 frt, 100 mm. 79 k. 7.50 frt, 100 mm. 79.5 k. 7.60 frt, mind három hónapra.

Pestmegyei 500 mm. 80 k. 7.70 frt, 500 mm. 80 k. 7.70 frt, 200 mm. 80 k. 7.72½ frt, 200 mm. 79 k. 7.50 frt, 200 mm. 79 k. 7.55 frt, 700 mm. 79 k. 7.62½ frt, mind három hónapra.

Fejérmegyei 500 mm. 80 k. 7.75 forint, három hónapra.

Marosi 3000 mm. 79.5 k. 7.80 forint, három hónapra.

Felsőtiszavidéki 470 mm. 80.5 k. és 350 mm. 89 k. 7.67½ frt, mindkettő három hónapra.

Raktári 800 mm. 79 k., 1500 mm. 78 k. 7.52½ frt, 2800 mm. 76 k. 7.40 frt, mind három hónapra.

Oláhországi 3400 mm. 80 k. 7 frt, 200 mm. 79 k. 6.95 frt, 100 mm. 76.5 k. 6.75 frt, 2000 mm. 75.5 k. 6.30 frt, 1000 mm. 75.5 k. 6.35 frt, mindhárom közepes tranzitó.

Szerbiai 4500 mm. 75.5 k. 6.40 frt, 3000 mm. 73.3 k. 6.20 frt, mindkettő három hónapra, tranzitó.

Zab 200 mm. 7.10 frt, 100 mm. 7 frt, 100 mm. 6.95 frt, 200 mm. 6.85 frt, 100 mm. 6.70 frt, mind készpénzen.

Állomásokon általában szünetelt a forgalom. Még a tengeriben is hiányzott a kereslet, holott e czikkben rendesen legnagyobb a vételkedv. Oka ennek a mostani enyhe időjárás, mely a kivitelt látszik veszélyeztetni, mert a tengeri nedves állapotban könnyen romlik. Mindössze csak kevés kötés történt deczemberi szállitásra és fizettek deczemberi szállitásra Püspök-Ladányon 3.82½, Gyomán 3.85, Egyeken 3.90 és Debreczenben 3.95 frtot. Helyben átveendő tengeri 4.40—4.45 és Kőbányán 4.50—4.55 frttal jegyeztetik.

Mai hivatalos effektiv-árak:

				frttól	
Buza	bánsági	uj	77—81 klg.	7.25	7.7[illegible]
—	tiszavidéki	uj	77—81 »	7.30	7.7[illegible]
—	pestvidéki	»	77—81 »	7.25	7.70
—	fehérmegyei	»	77—81 »	7.25	7.7[illegible]
—	bácskai	»	77—81 »	7.35	7.7[illegible]
Rozs		»	70—72 »	5.65	5.8[illegible]
Árpa	takarmány	»	60—62 »	6.35	6.7[illegible]
—	égetni való	»	62—64 »	6.85	7
—	sörfőzdei	»	64—66 »	7.90	9.[illegible]
Zab	—	ó	39—41 »	—.—	—
—	—	uj	39—41 »	6.80	7.[illegible]
Tengeri	bánsági	ó	75 »	5.10	5.[illegible]
	másnemü	uj	73 »	—.—	—

Repcze	káposzta		—.— »	—.—	—.—
—	bánsági		— »	—.—	—.—
Köles	ó			4.50	4.[illegible]0

Határidőüzlet a tartós enyhe időjárás következtében, daczára a tegnap érkezett kielégitő amerikai jegyzéseknek, gyengült irányzattal nyilt meg, de később készárüzlet aránylag kielégitő iránya folytán valamivel szilárdabb lett. — Köttettek:

Délelőtt.

Szokványbuza tavaszra mintegy 10,000 mm. 7.45, 7.46, 7.48 és 7.47 frton.

Szokványbuza őszre mintegy 10.000 mm. 7.68, 7.69, 7.77 és 7.70 forinton.

Tengeri május—juniusra mintegy 20.000 mm. 5.02, 5.03, 5.04, 5.05 és 5.04 frton.

Szokványzab tavaszra mintegy 5.000 mm. 6.79, és 6.80 frton.

Déli tőzsde.

A déli tőzsdén a forgalom gyenge; az irányzat még mindig nyugodt maradt. — Köttetett:

Szokványbuza tavaszra mintegy 5000 mm. 7.48 és 7.47 forinton.

Szokványbuza őszre mintegy 5000 mm. 7.71 és 7.70 forinton.

Tengeri május—juniusra mintegy 5000 mm. 5.05 és 5.04 forinton.

Déli 1 órakor hivatalosan záródnak:

Szokványbuza tavaszra	frt	7.46— 7.48
Szokványbuza 1894. őszre	»	7.69— 7.71
Uj tengeri május—juniusra	»	5.05— 5.04
Szokványzab tavaszra	»	6.79— 6.81
Uj káposztarepcze 1894. aug.—szeptemberre	»	12.10— —.—

Terménytőzsde.

A terménytőzsdén zsiradékáruk nyugodtak, szilva és szilvaiz változatlan irány mellett üzlettelen.

Értéktőzsde.

A tegnapi magánforgalomban a külföldi esti tőzsdék szilárd zárlatai daczára a párisi bombamerénylet hire gyengitette az irányzatot. A forgalomba került értékek árvesztesége azonban teljesen jelentéktelen volt. — Köttettek: osztrák hitelrészvény 344.60—345-ig, magyar hitelbank 419—419.50-ig, osztrák-magyar államvasut 309—309.50-ig, déli vasut 107.75—108.12½-ig, rima-murányi vasmü 212.50—212.87½-ig.

Végül maradtak: Osztrák hitelrészvény 344.65—344.75, magyar hitelbank 419.12½—419.25, osztrák-magyar államvasut 309.12½—309.25, déli vasut 107.87½—108, rima-murányi vasmü 212.75—212.87½.

A *mai tőzsde* napirendre tért a franczaországi események felett s az irányzat ujból erőteljesen megszilárdult. Az olasz miniszterium megalakulása, melytől a financziális bajok orvoslását remélik, az Amerikából London felé irányuló aranyáram a külföldi tőzsdéket is kedvezően hangolta s miután Berlinben a bányapiacz javulása ujból contreminefedezésekre adott alkalmat, az arbitrage kereslete kapcsolatban a helyi spekuláczió vásárlásaival az üzérkedési értékek árfolyamát ismét magasabbra helyezte. A forgalom leginkább a két hitelrészvényre s a vasutakra szoritkozott, melyek közül a déli vasut részvényei ma gyengeséget árultak el. A vasutkartell megujitása tekintetében meginditott tárgyalások a rima-murányi vasmü részvényeit szintén feljebb emelték. A helyi piaczon az iparértékek domináltak. Valuták és érczváltók változatlanul záródnak.

Előtőzsde.

Csendes megnyitás után a spekuláczió csak akkor adta fel tartózkodó álláspontját, midőn a bécsi arbitrage is kereslettel állott elő. Az üzérkedési játékok közül a két hitelrészvény s az osztrák-magyar államvasut árjavulást tüntetnek fel, mig járadékok teljesen elhanyagolvák s árfolyamuk is csak névleges. Köttettek: Osztrák hitelrészvény 344.90—345.40-ig, magyar hitelbank 419.50—419.75-ig, magyar leszámitoló- és pénzváltóbank 236.50—236.75-ig, osztrák-magyar államvasut 309.25—309.62½-ig, déli vasut 107.25—107.75-ig, rima-murányi vasmü 212.50—212.75-ig, magyar koronajáradék 94.35—94.40-ig, magyar aranyjáradék 116.20—116.25-ig.

11 óra 15 perczkor záródnak: Osztrák hitelrészvény 345.50—345.45, magyar hitelbank 419.75—4.20, magyar leszámitoló- és pénzváltóbank 236.50—236.75, osztrák-magyar államvasut 309.37½—309.50, déli vasut 107.50—107.75, rima-murányi vasmü 212.50—212.75, magyar koronajáradék 94.35—94.40, magyar aranyjáradék 116.20—116.25.

Déli tőzsde.

Az üzlet vontatottan indul s az árfolyamok se igen változnak. Egyedül a koronajáradék lanyatlik a dráguló pénz s elhelyezési nehézségek folytán. Helyi piaczon tartott irányzat mellett leginkább pénzintézetek s iparértékek voltak forgalomban. — Köttettek: Osztrák hitelrészvény 345—345.60-ig, magyar hitelbank 419—419.75-ig, magyar leszámitoló-és pénzváltóbank 236.25—236.75-ig, osztrák-magyar államvasut 309.25—309.75-ig, déli vasut 107.50—107.75-ig, rima-murányi vasmü 212.37½—212.62½-ig, magyar koronajáradék 94.15—94.25, magyar aranyjáradék 116.22½—116.27½. Helyi értékekben a következő kötések jöttek létre: első magyar iparbank 220-on, Lloyd viszonbiztositó intézet 76.50-en, terézvárosi takarékpénztár 107-en. Drasche-féle téglagyár 667-en, északmagyarországi kőszénbánya 254—254.50-en, Hungária téglagyár 173—175-ön, Kosmos nyomda 125-ön, magy. ált. kőszénbánya 156-on, egyesült tégla- és czementgyár 184—186-on, általános waggonkölcsönző 351-en, nemzetközi waggonkölcsönző 341-en. Befektetési értékek közül regale-kötvények 100.50-en.

1 óra 30 perczkor záródnak: Osztrák hitelrészvény 345.30—345.40, magyar hitelbank 419.37½—419.50, magyar leszámitoló- és pénzváltóbank 236.25—236.75, osztrák-magyar államvasut 309.25—309.50, déli vasut 107.50—107.75, rimamurányi vasmü 212.37½—212.50, magyar koronajáradék 94.15—94.20, magyar aranyjáradék 116.25—116.27½.

Praemiumüzlet: Osztrák hitelrészvény holnapra 2—2.50 frt, nyolcz napra 5.50—6.50 frt, egy hónapra 12—13 frt.

Mai hivatalos árfolyamok:

Államadósság.

	Pénz	Áru		Pénz	Áru
M. k. aranyj. 4%	116.10	116.20	Egyes.áll.adóss. ezüst. kam.jan.—jul. 4²/₁₀%	97.95	97.75
» » kor. ért. jár. 4%	94.15	94.25	Osztr. aranyj. 4%	117.75	118.25
M. k. 1889. államv. kölcs. aranyb. 4½%	124.25	125.25	Osztrák államadósság kisors.:		
M. k. 1889. államv. kölcs. ezüstb. 4½%	101.—	102.—	1854. 250 frtpp adl. 20%	145.—	146.—
M. nyereménykölcsön	148.—	149.—	1860. 500 frt oé. adl. 20%	145.50	146.50
M. k. italmérési jog kárt.kötv. 4½%	100.25	101.—	1864. 100 frt o. é.	194.50	196.50
M. k. földtehermentkötvény 4%	95.—	95.75	Budap. föv. 4½% köl.	99.75	100.25
Tiszai és szeg. kölcs. 4%	141.—	141.75	Bolgár fej. állv. zál. kölcs. kötv. 6%	114.—	115.—
Egyes.áll.adóss.papirban máj.—nov. 4²/₁₀%	97.50	98.—	Szerbiai nyeremény-kölcs. 100 frk 3%	43.—	44.—
			Temes-bégav. vizszab.-társ. 5%	104.—	105.—

Bankok.

Angol-osztrák bank	152.—	153.—	Magy. jelz. hitelbank II. kib. id. elism.	237.50	238.—
Bpesti bankegyes.	140.50	141.—	Pesti magy. kereskedelmi bank	1136.—	1138.—
Fővárosi bankr.-társ.	102.—	103.—	Magy. leszámitoló és pénzváltóbank	235.75	236.25
Fiumei hitelbank	114.50	11[illegible].—	Osztr.-magyar bank	1000.—	1005.—
Magyar ált. hitelbank	419.—	419.50			
Osztr. hitelint.	344.90	345.—			
Magyar ipar- és kereskedelmi bank	113.50	114.—			

Biztositó-társulatok.

Bécsi biztositó-társ.	200.—	210.—	Jég- és viszont-bizt.	121.—	129.—
Bécsi élet- és jár.-b.	315.—	325.—	Lloyd m. viszontbizt.	77.—	80.—
Első magy. ált. bizt.	3670.—	3690.—	Pannonia viszontbizt.	1075.—	1088.—
Foncière, pesti bizt.	135.50	136.—			

Gőzmalmok.

Concordia-malom	505.—	512.—	Lujza-malom	368.—	370.—
Első bpesti malom	1915.—	—.—	Molnárok és süt. m.	465.—	468.—
Erzsébet-malom	500.—	515.—	Pannonia-malom	920.—	930.—
Tenger-malom	605.—	610.—	Viktoria-malom	305.—	310.—

Különféle vállalatok

Alagut	175.—	177.—	»Hungária« gőztéglagy.	173.—	175.—
Asphalt-részv-társ.	275.—	277.—	»István« téglagy. r.-t.	—.—	121.—
Athenaeum könyvny.	505.—	515.—	Kőbányai téglagyár	995.—	1010.—
Betüöntöde r.-t.	144.—	146.—	Pesti könyvnyomda	1490.—	1425.—
Bpest-szt-lőrinczi téglagyár r.-t.	250.—	260.—	Pallas-nyomda	205.—	215.—
Brassói bánya- és kohó-részv.-egylet	235.—	237.—	Rimam.-salgó-tarjáni	212.—	212.50
Török dohány-egy.-t.	200.—	202.—	S.-tarjáni kszb.	756.—	760.—
(Drasche) kőszénbánya és téglagyár	667.—	669.—	Schlick vasönt.	273.—	275.—
Északmagy. egy. kőszénbánya r.-t.	254.50	255.50	Sertéshizlaló	460.—	465.—
Franklin-társ.	290.—	300.—	I. m. serfőződe,	1380.—	1420.—
Ganz v. ö. és gépgy.	1800.—	1820.—	Egyes. tégla- és cementgyár r.-t.	183.—	184.—
Gschwindt szeszgy.	524.—	530.—	Ujlaki téglagyár	387.—	389.—
I. m. gyapjumosó	525.—	53[illegible].—	Egy. magy. üveggy.	237.—	240.—
			Nemzetk. villam.	234.—	236.—
			Ált. waggon-kölcs.	351.—	353.—
			Nemz. waggon-k.	340.50	341.50

Záloglevelek.

Egyesült bpesti főv. takarékpénzt. 4½%	100.25	101.25	Pesti m. ker.-b. k. k. visszaf. 110 f. 4½%	104.50	105.50
M. földh.-int. pap. 5%	100.50	101.—	Kisb. o. földh.-i. 5½%	103.—	104.—
Ugyanaz 4½%	100.25	101.25	» » 5%	101.—	101.50
» 4%	98.—	98.50	» » 50½ év 4½%	100.—	101.—
» szabályoz. és talajjav. 4%	96.—	96.50	Orsz. k. tkp. m. 4½%	100.25	101.—
M. jelzálog-hitelb. 5%	100.75	101.75	Osztr.-magy. 40½ év 4%	99.90	100.70
» » 4½%	100.50	101.—	» » 50 év 4%	99.90	100.70
M. jelzálogb. közs.-kötv. 50 év vf. 110 f. 4%	98.—	98.60	Pesti hazai I. takp. egy. k. k.k. 4½%	100.—	100.50
M. jelzálogb. közs.-kötel. 50 év vf. 4½%	100.—	100.50	Ugyanaz 4%	95.25	96.25
Pesti m. ker.-b. 5%	100.50	101.50	M. jelzb. ny. k. k. 4%	127.50	128.50
» » » » 4½%	100.5	101.50	Jelzálogb. nyer. jegy.	24.—	25.—
			Oszt. f.-i. dijk k. 3%	115.—	116.—
			Osztr. f.-int. k.-ny.-j.	—.—	—.—

Elsőbbségek.

Az Adria m. teng.-haj. részv.-társ. 4½%	99.50	100.—	KassaOderb. 1891. ez.	96.—	97.—
Bpest közuti vasp.-társ. 1887 4½%	99.50	100.—	» 1891. ar. (osztr. von.)	—.—	—.—
Ugyanaz 1889 4½%	99.—	100.—	1889. ezüst.	98.—	99.—
KassaOderb. 1889. ez.	96.—	97.—	M. vasut-els. kölcs. beruh.czél aranyb.	124.—	125.—
» 1889. ar.	—.—	—.—			

Közlekedési vállalatok.

Adria m. teng. haj.	167.—	168.—	Déli vasut	107.50	108.—
Bács-Bodrogh várm. h. é. v. elsőbbs. r.			Dunagőzh. t. I. cs k.	4?0.—	405.—
			Kassa-oderbergi vas.	112.—	117.—
Bpest vill. vár. vasut	177.75	178.25	Mármar. söv. r.-t. el. r.	97.50	98.50
Debreczen-füzesabony-óhat-p. h. é. v. e. r.	90.—	92.—	Osztr.-magy. áll. v.	309 —	309.50
			Pesti közuti vp.	474.—	475.—
Debreczen-hajdunán. v.-t. elsőbbs. r.	—.—	—.—	Pesti k. vasp. élv. j.	255.—	260.—

Takarékpénztárak.

Belvárosi tak. p. r.-t.	120.50	121.50	Magy. ált. tak. p. r.-t.	136.—	137.—
Bpest III. ker.	107.—	108.—	Orsz. központi	895.—	900.—
Egyes. Bpest főv.	1290.—	1330.—	Pesti hazai első	8990.—	9020.—

Különféle sorsjegyek.

Bécs v. nyer.-köl. 1874.	175.—	177.—	baz. felép.	8.75	9.25
Budavárosi	58.—	59.—	Olasz vörös-kereszt	12.50	13.—
Jó-sziv	3.—	3.50	Osztr. hitelintézet	197.—	199.—
Magy. vörös-kereszt	12.25	12.75	Osztr. vörös-kereszt	19.—	19.50
Nyeremény-kötv. a bpesti lipótv.			Pálffy	57.50	58.50

Pénznemek.

Cs. kir. arany (vert)	5.88	5.93	20 frankos arany	9.94	9.98
» » » (kör.)	5.80	5.85	20 márka	12.24	12.29
O.-magy. 8 frtos ar.	9.94	9.98	Német birod. bankjegy	61.25	61.45

Váltók árfolyama (*látra*).

Amsterdam	103.40	103.90	Olasz bankp. 100 lire	43.10	43.30
London 10 font sterl.	124.80	125.10	Paris 100 frank	49.55	49.75
Német bankpiaczok	61.25	61.45	Svájczi pénzp. 100 fr.	49.50	49.70

Felszámolási árfolyamok.

Magy. 4% aranyjár.	—.—	—.—	Déli vasut	—.—	—.—
Magy. koronajáradék	—.—	—.—	Villam. vasut	—.—	—.—
Magy. ált. hitelbank	418.—	—.—	Rima-Murány	—.—	—.—
M. pénzv. és lesz. bank	—.—	—.—	4% földteh. kötelezv.	—.—	—.—
Magy. jelzálogbank	—.—	—.—	Fiumei hitelbank	—.—	—.—
Osztrák hitelintézet	345.—	—.—	Regale kölcsön	—.—	—.—
Magyar igar- és keres-kedelmi bank	—.—	—.—	Horvát jelz. bank	—.—	—.—
			1890. 4½% főv. kölcs.	—.—	—.—
Osztr.-m. államvasut	—.—	—.—	Horv.-szlav. jelz. bank	—.—	—.—

BÉCSI ERTÉKTŐZSDE.

Bécs, decz. 11. (Megnyitás.) Osztrák hitelrészvény 346.12, huszfrankos 9.92½, osztrák-magyar államvasut 309.50, magyar hitelbank-részvény 419.50, 4%-os magyar aranyjáradék 116.25. Szilárd.

Bécs, decz. 11. (I. Előtőzsde.) Osztrák hitelintézet-részvények 345.75, unionbank-részvény 253.30, 20 frankos arany 9.92½, magyar hitelbank-részvény 419.75, dohányrészvény 201.—, osztrák koronajáradék 96.60, angol-osztrák bankrészvény 152.50, déli vasutrészvény 107.50, osztrák államvasuti részvény 309.75, 4%-os magyar aranyjáradék 116.25, alpesi bányarészvény 46.30, magyar koronajáradék 94.30. Szilárd.

Bécs, decz. 11. (II. Előtőzsde.) Osztrák hitelrészvény 345.60, magyar hitelbank-részvény 419.50, osztr. magyar államvasuti részvény 309.75, unionbank-részvény 253.30, osztrák koronajáradék 96.60, angol-osztrák bankrészvény 152.75, huszfrankos arany 9.92, déli vasut-részvény 107.65, 4%-os magyar aranyjáradék 116.25, magyar koronajáradék 94.30, német birodalmi márka 61.25. Igen szilárd.

Bécs, decz. 11. (Az *Egyetértés* tudósítójának távirata.) Daczára annak, hogy a mai folytatólagos prolongácziónál a pénz még drágább volt, a mennyiben meg 9 százalékot is fizettek, a mai előtőzsde kedvező hangulatban folyt le és egyes értékekben emelkedő forgalmak mellett igen élénk forgalom keletkezett. Különös figyelemben részesültek a bányaértékek és a török sorsjegyek, az előbbiek a megindult kartelltárgyalások, az utóbbiak párisi vételek következtében. Bankokban is szilárd volt az irányzat, csak vasutak voltak elhanyagolva. Valutákban változatlan árak mellett gyönge volt az irányzat.

11 órakor záródnak: Osztrák hitelrészvény 345.75, magyar hitelbank 419.50, Länderbank 252.75, unionbank 255.50, anglobank 152.75, osztrák földhitelintézet 433.—, osztrák-magyar államvasut 309.75, déli vasut 107.75, alpesi bányatársaság 47.10, rima-murányi vasmü 213.25, prágai vasipar 493, osztrák fegyvergyár 249, török sorsjegyek 53, májusi járadék 97.60, magyar aranyjáradék 116.25, magyar koronajáradék 94.30, német birodalmi márka 61.22.

Déli tőzsde.

A déli tőzsde elején a szilárdabb árfolyamok tartva maradtak és jegyeznek: Osztrák hitelrészvény 345.35, magyar hitelbank 419.50, Länderbank 252.30, unionbank 255.50, angol-osztrák bank 153, bankegyesület 123.25, osztrák-magyar államvasut 309.75, déli vasut 107.50, elbavölgyi vasut 204.75, dunagőzhajózási részvény 403, alpesi bányatársaság 47.10, rima-murányi vasmü 212.50, prágai vasmü 493, török sorsjegy 52.70, májusi járadék 97.60, magyar aranyjáradék 116.25, magyar koronajáradék 94.30, német birodalmi márka 61.22.

Később kedvező maradt az irány, különösen helyi értékekben, Osztrák fegyvergyár 257, osztrák földhitelintézet 434.50.

2 óra 30 perczkor záródnak: Osztrák hitelrészvény 345.37, magyar hitelbank 419.—, angol-osztrák bank 153.—, unionbank 256.50, Länderbank 252.25, bankegyesület 123.80, osztrák-magyar államvasut 309.50, déli vasut 107.25, elbavölgyi vasut 240.50, dunagőzhajózási részvény 403.—, alpesi bánya-részvény 47.10, májusi járadék 97.55, osztrák koronajáradék 95.65, magyar aranyjáradék 116.25, magyar koronajáradék 94.30, német birodalmi márka 61.25, prágai vasmü 493, rima-murányi vasmü 212.50, osztrák fegyvergyár 200.50. Nyugodt, szilárd.

BECSI GABONATŐZSDE.

Bécs, decz. 9. (Az *Egyetértés* tudósítójának távirata.) A mai tőzsde üzlettelen volt és az irány is lanyha maradt. Buza tavaszra 7.66—7.67, rozs tavaszra 6.46—6.47, zab tavaszra 7.02—7.04, tengeri május—juniusra 5.43—5.45 frt.

Déli 12 órakor hivatalosan záródnak: *buza* tavaszra 7.66—7.68 frt, *rozs* tavaszra 6.43—6.45 frt, *zab* tavaszra 7.02—7.04 frt; *tengeri* május—juniusra 5.42—5.44 frt; *olaj* január—áprilisra 36.50—37.50 frt; *szesz*, kész szállításra 15.80—16 frt; *repcze* január—februárra 14.10—14.20 frt, augusztus—szeptemberre 12.55—12.75 frt.

ÜZLETI TUDÓSITÁSOK.

Marhavásár.

Bécs (St-Marx), decz. 11. (Az *Egyetértés* tudósítójának távirata.) A mai marhavásárra felhajtatott 1603 magyar fajta, 271 galicziai, 177 bukovinai, 2106 német, összesen 4157 szarvasmarha, közte 1092 sovány ökör. Jegyeznek métermázsánkint, vágósulyért, fogyasztási adó nélkül: elsőrendü magyar fajta hizott ökör 64—67 frt, másodrendü 58—63 frt, harmadrendü 54—57 frt, galicziai I. 62—63 frt, II. 58—61 frt, III. 54—57 frt, német fajta I. 65—68 frt, II. 60—64 frt, III. 56—59 frt, legelő ökrökért 47—58 frt, bikák és tehenek 20—32 forintot élő sulyért.

Csávolszky Lajos
lapkiadótulajdonos és felelős szerkesztő.

SZINHÁZAK és MULATSÁGOK.

NEMZETI SZINHAZ.

Évi b. 264. Havi b. 9.

Budapest, deczember 11-én.

A demi monde.

Szinmü 5 felv. Irta ifj. Dumas S. Forditotta Feleki M.

Személyek:

Nanjac	Mihályfi
Jalin	Náday
Tomerins	Beresényi
Richond	Hetényi
1-ső inas	Tóth
2-ik »	Mátrai
3-ik »	Sántha
D'Angené	Helvey L.
Santisné	Lánczy I.
Verniére	Rákosi Sz.
Sancenaux	Cs. Alszegi I.
Sophie	J. Gaál I.

Kezdete 7 órakor.

NEPSZINHAZ.

Budapest, deczember 11-én.

A libapásztor.

Eredeti operette 3 felv. Irta Lukácsy S. Zenéjét szerzette Forrai Miklós.

Személyek:

Lajos hg.	F. Hegyi A.
Gaston A.	Kassai
Noemi	K. Kopácsi J.
Marie	Gazsi M.
Fanchette	Komáromi M.
Beatissima	M. Csatai Zs.
Eulália	Siposné
Harald	Solymosi
Crespin	Tollagi
Buckstone	Kiss M.
Willingsen	Nánásy
Pierre	Raskó
Lisette	Rontai B.
Anette	Győry G.
Mariette	Serlegi I.
A bakter	Izsó

Kezdete 7 órakor.

Szinházi játékrendek.

A nemzeti szinház játékrendje: *Kedden*, deczember 12-én: Figaro házassága. Évi bérlet 265. szám. Havi bérlet 10. szám. — *Szerdán*, deczember 13-án: Egy csésze tea. Nők harcza. Évi bérlet 296. szám. Havi bérlet 11. szám. — *Csütörtökön*, deczember 14-én: Medea. Évi bérlet 267. szám. Havi bérlet 12. szám. — *Pénteken*, deczember 15-én: A papa. Először. Évi bérlet 268. szám. Havi bérlet 13. szám. — *Szombaton*, deczember 16-án: A papa. Másodszor. Évi bérlet 269. szám Havi bérlet 14. szám. — *Vasárnap*, deczember 17-én: A papa. Harmadszor. Évi bérlet 270. szám. XLVIII. bérletszünet.

A m. kir. operaház játékrendje: *Kedden*, deczember 12-én: Mignon. Évi bérlet 139. szám. Havi bérlet 9. szám. Rendes helyárak. — *Szerdán*, deczember 13-án: Az operaház zárva. — *Csütörtökön*, deczember 14-én: Figaro lakodalma. Évi bérlet 140. szám. Havi bérlet 10. szám. Rendes helyárak. — *Pénteken*, deczember 15-én: Fritz barátunk. Róbert és Bertram. Évi bérlet 141. szám. Havi bérlet 11. szám. Rendes helyárak. — *Szombaton*, deczember 16-án: Otello. Évi bérlet 142. szám. Havibérlet 12. szám. Rendes helyárak. — *Vasárnap*, deczember 17-én: Az eladott menyasszony. Bérletszünet 24. szám. Rendes helyárak.

A népszinház játékrendje: *Kedden*, deczember 12-én: Csillaghullás. — *Szerdán*, deczember 13-án: Madarász. — *Csütörtökön*, deczember 14-én: Szökött katona. — *Pénteken*, deczember 15-én: A próba-házasság. — *Szombaton*, deczember 16-án: Az ötödik pont. Először. — *Vasárnap*, deczember 17-én: Délután: Lumpáczius és a három jó madár. Este: Az ötödik pont. Másodszor.

ÁRVAY L. KÁVÉHÁZA
A KECSKEMÉTI HÁZHOZ
IV. ker., Zöldfa- és Borz-utcza sarkán.
Esténként hangverseny a Párisból hazatért
PUTNOKI LACZI
kedvelt nemzeti zenekara által. 17405

Fő- és székvárosi vigadó.
Az ujonnan helyreállitott, diszesen berendezett, villamos világitással ellátott
sörcsarnok-helyiségei
és
virág-terem
megnyittattak.
Eredeti pilzeni és udvari sör csapolása.
Mély tisztelettel
17613 EGERVÁRY GÉZA.

SCHÖN
Nemzeti kávéháza
Váczi-körut 45. szám.
Ma
Munczy Lajos
szóló-
hangversenye!
Számos látogatást kér SCHÖN J. kávés.

HERZMANN
ORPHEUMA
Hajós-utcza 13., a m. k. operával szemben.
Uj!! Mulattató!! A modell. Uj!! Mulattató!
Óriási nevettető siker Msr. L'Effer Grand Succés, franczia komikus (mint ballerina). Alfred de Lyon mimikus és physiognomikus. Lola Lieblich exentrique-énekesnő, Anna és Franczi duettisták. Selma Blanka valzerénekesnő. Springer és Glückmann duettisták. Müller és Friedrich komikusok. Schindler Gizella soubrette. Tausky és Lichtenstein énekesek, valamint az összes szerződött müvész-személyzet.
A vad grófnő. A tengeri rabló.
A szabadjegyek és idényjegyek ma érvénytelenek.
Közvetlen szomszédságban Herzmann kávéháza megtekintésre méltó látványosság. Éjjel-nappal nyitva.

Első fővárosi
ORPHEUM
Ideiglenes orpheum a Vörösmarty-utczában.
Bejárás az Andrássy-utról és Podmaniczky-utczából.
Ma nagy előadás!
5-ször uj betanulással:
Giardinetto
nagy operette-costume-potpourri Somossy Károlytól, zenéje Klepsch Károlytól.
Gerolsteini nagyherczegnő .... Reichsberg k. a.
Ollendorf ezredes .... Rück N. ur
Jonathan .... Sussin ur
A póstás Krisztina .... Förster k. a.
Carlotta, Santa-Croce grófnő .... Zamorosa k. a.
Józsi .... Clairville k. a.
Floridas .... Frank ur.
Chiesi-csoport akrobaták, Sisters Delevines mü-lövészek, Neumann Laura és testvérei, Arturió Bovió olasz komikus, Ms. A. Mm. Berat franczia duettisták.

ETABLISSEMENT
IMPÉRIÁL
Váczi-körut 48. szám.
Legelegánsabb és legkitünőbben szellőztetett helyiség Budapesten. Villanyos világitás.
Fritz barátunk
Bohózat Ármin-tól, zenéje Rosenzweig H.-tól.
Ezt megelőzi:
SULEIKA REGÉJE.
Vasárnap két előadás!
Nappali pénztár: Rotter Teréz dohánytőzsdéje Párisszálloda (váczi-körut 25. szám). Weisz-féle dohánytőzsde (király-utcza 23. szám).

PETANOVITS
METROPOLE SZÁLLODA
Ma este
KUTHY VINCZE
kedvelt nemzeti zenekara játszik. Kezdete 8 órakor

Nemzetközi kávéház
Ma és mindennap
DANKÓ
ERNŐ
kedvelt zenekara játszik.
Király-utcza 35—37. sz.
Chambre separék. Nagy buffet. 17677

HUNGÁRIA SZÁLLODA
Ma este az étteremben
Balogh Károly
ismert s kedvelt zenekara játszik
Kezdete 8 órakor.

GESSLER-FÉLE VALÓDI ALTVATER.
Mindenütt kapható. — Egyedüli gyárosa: GESSLER SIEGFRIED, likőrgyár, Jägerndorf (Ausztria). 15493

Eladás.

Használt és uj pénz-szekrények rendkivüli olcsó áron kaphatók a bécsi pénzszekrény gyári raktár **Budapest, V., Bálvány-utcza 6. sz.** 17562

Irógépek.
A legtökéletesebb irógépek és hozzávaló kellékek kaphatók **Székely** és **Káldor** czégnél, a Yost Typewriter Co vezérképviselőinél, Budapest, Terézkörut 18., eredeti gyári árakon. 17538

17685 **Árverés.**
Malom-Sápon (a heredi határon Nógrádmegyében) f. hó 19-én d. e. 11 órakor és 20-án megtartandó nyilvános birói árverésen, több darab bika, üsző, borju, 3 drb ló, kocsi, ekék, gabona és répatermés, gazdasági felszerelvények s készletek, takarmány és szalmából álló ingóságok fognak eladatni. Mely árverésre a venni szándékozók figyelme felhivatik. Vasuti állomás Hatvan vagy Apcz-Szántó.

Canária
amateur tenyészde, IV. Ferencz-József-rakpart 3. Karácsonyi ajándéknak ajánlom mérsékelt árakban aranyérem és több dijjal kitüntetett gyönyörüen éneklő valódi hárzi kanári madaraimat, jótállás mellett próbaidőre. Vidékreküldés legnagyobb hidegben is. 25225

Alkalmazást keres.

Egy 31 éves,
erélyes, nős gazdatiszt, ki a keszthelyi gazdasági tanintézetet jeles eredménnyel végezte, 10 évi gyakorlattal bir, kezelő tiszti esetleg szamtartói állást keres. A gazdászat minden ágában, nevezetesen: állattenyésztés, hizlalás, tehenészet, czukorrépa mivelés, épitkezés és irodavezetésben teljes jártassággal bir. Magyar, német és tót nyelvet szóban és irásban birja. Az állást bármikor elfoglalhatja. Kivánatra kauczíót is letehet. Becses ajánlatokat a kiadóhivatalba «Gyakorlott és erélyes gazdatiszt» czim alatt kéri. 25203

Gépész, géplakatos
nagyobb uradalomban gépészi állást keres ujévtől, ki nagy uradalomban sok évekig volt mint gépész alkalmazva, szakmájában jártas, amiről legjobb bizonyitványai vannak. Czim a kiadóhivatalban. 25222

Megbizható
igen becsületes nős (szabó) gyermektelen ember, házmesternek ajánlkozik. Előkelő ajánlatok rendelkezésére állnak. Kivánatra anyagi biztositékot is adhat. Szives megkeresések «Tisztességes és hü» czimen a kiadóhivatalba kéretnek. 25219

Oktatás.

Okleveles tanitónők
idegen nyelv és zeneismeretekkel kedvező alkalmazást nyernek **Gerson Anna asszony** által Budapest, Andrássy-ut 21. félemelet. 17627

Alkalmazást nyer.

Szép,
fiatal és ügyes bolti leány felvétetik vidéki nagyobb czukrászdában. 25201

Kerestetik
egy nagyobb uraságoknál szolgált kitünő bizonyitványokkal biró szakácsné, ki a hideg- és melegételek készitésében egyaránt jártas. Azonnal alkalmazást nyerhet. Bővebbet a kiadóhivatalban. 25134

Ügyes szakácsné
azonnali alkalmazást nyerhet. Bővebbet a kiadóhivatalban. 25217

Lakás és bérlet.

Garcon lakás!
A város élénk részében, egy csinosan berendezett 1—2 esetleg 3 szobából álló, külön bejáratu 1-ső emeleti lakás kerestetik. Ajánlatok kéretnek «**Garcon lakás**» czim alatt a kiadóhivatalba. 25211

Istálló
3 lóra, kocsiszin, padlással kiadó, a tisztviselőtelepen. Czim a kiadóban. 25221

Különféle.

Braun Dezső
Budapest, V., Marokkói-utcza 2. Gyapju-szövetek, női kostüme, férfi- és gyermeköltönyökre jó és izléses minőségben igen olcsó árakon. Minden szombaton **maradékeladás.** 17174

Biztos védelem és gyógyszer
difteritisz
ellen a **Ferd. Watz & Dr. med. Jovanovic**, versecziczég által feltalált és forgalomba hozott
méz-hurut-czukor
egy csomag ára 20 kr. Kapható Budapesten a legtöbb drogueria, füszer- és csemegeüzletben. 17610

Legjobb karácsonyi ajándék

csakis a **Weyl**-féle javitott füthető fürdőszék. Kapható csakis **Weyl L.** cs. k. szab. tulajdonosnál **IX., Bécs, Müllnergasse 10 sz.** Részletfizetésre is. Képes árjegyzék ingyen és bérmentve. Kádak, zuhanyok, árnyékszékek mindig raktáron. 14678

GUMMI
Valódi párisi különlegességek! F. Berguerand fils párisi gyárából. Képviselő **csakis Koleti J.** Budapest, IV., Koronaherczeg-utcza 17. Gummikülönlegességek jótállás mellett tuczat. 1, 2, 3, 4, 5, 6 frt. halhólyag tuczat. 2, 3, 4, 5, 6 frt, halhólyag gummiszellel tuczat. 5, 6 frt. Capottes americ. tuczat. 3, 4, 5 frt, gyüjtemény uraknak 25 drb 2.50, 10 frtig. **Ujdonság!!** Minden hölgynek nelkülözhetlen «Diana öv» frt 2.50—5 frtig. Betegápolási czikkek, gyári árakon. 10 frtnyi megrendelésnél 10% kedvezmény. Megrendelés pontosan és discréten eszközöltetik. **Koleti J.** cs. és k. osztr.-magy. és belga k. szab. gyáros Budapest, VI., Koronaherczeg-utcza 17. Árjegyzék bérmentve.

Chypre
Frangepane
Gyöngyvirág
Jacinthe
Ylang-Ylang
Szoba-illatok
Reseda
Opoponax
Jokey club
Orgona-virág
Széna, Tea rózsa
a franczia készitményekkel versenyképes minőségben ajánlják
MOLNÁR és MOSER
droguisták 17264
Budapest, IV. ker., Koronaherczeg-utcza 9. sz.

Szőlővesszők.
I. Ezerjó gyökeres, ezerje ...... 20 forint.
II. Ezerjó gyökeres ajánlható, ezerje ..... 13 „
Ezerjó sima vessző, ezerje ...... 6 „
csomagolva a vasutra szállitva.
Szőlőiskoláimat tek. Rácz Sándor szőlő- és borászati felügyelő felülvizsgálta.
Körmendy Sándor
17593 Morott, (Fejérmegye.)

Árvai uradalom.
Közgyülés.
Id. gróf Zichy Edmund ur gyengélkedése miatt a Budapest fővárosban f. évi deczember hó 12-ére egybehivott **árvai uradalmi közbirtokossági rendes évi közgyülés BÉCSBEN** ugyancsak
f. évi deczember hó 12-én
délután 2 órakor a Weihburggasse 32. sz. házban fog megtartatni, miről a közbirtokosság tagjai tisztelettel értesittetnek.
17646 Az uradalmi igazgatóság

Első budapesti
fémcsiszoló és galvanizáló intézet.
SZIRCH ANTAL
VII. kerület, Garay-utcza 40 ik szám.
Elvállalok mindennemü **fémtárgyakat**, galván uton való **arany, ezüst, réz, nickelezés** és **oxydálása** végett **függő**, és **asztali-lámpák, fogasok, evőeszközök, gyufa, hamugyertya** és **virágtartók, esernyő-állványok** és **lószerszámok** stb. stb., szépen, tartósan és jutányos árak mellett galvanizáltatnak. 17533
Kardok, kocsifékek, rudvasalók és **korcsolyák** szépen nickeleztetnek. Régi vas és fémtárgyakat — ha még oly avultak is — galvinazálás utján ujjáalkotok. Vastárgyakat **ónozás** és **horganyozás** végett elvállalok. **Telefon 56—95.**

A magyar közgazdasági értelmiség közlönye.
MAGYAR NEMZETGAZDA
KÖZGAZDASÁGI ÉS PÉNZÜGYI HETILAP.
Szerkeszti és kiadja: MENDE BÓDOG.
Előfizetési ára egész évre 10 forint. 16264
Szerkesztőség és kiadóhivatal: **Budapest, IV., Lipót-utcza 44.**
Gyakorlati irányu dolgozatok szivesen fogadtatnak és megfelelően dijaztatnak.

A „PALLAS“ irodalmi és nyomdai részvénytársaság kiadásában Budapesten, IV., Kecskeméti-utcza 6. sz. a. megjelentek a következő
naptárak 1894. évre.
Közigazgatási Nemzeti Kalendáriom hivatali és irodai használatra. Hivatalos adatok nyomán szerkesztette Szántó József. XIV. évfolyam. Ára kötve .... 70 kr.
Bérmentes küldéssel, ha az összeg előre utalványoztatik .... 85 kr.
A Magyar Ember Naptára. Szép történetekkel és képekkel a magyar nép számára szerkeszti Kurucz Péter. VII. évfolyam. Ára szines boritékban .... 30 kr.
Bérmentes küldéssel, ha az összeg előre utalványoztatik .... 35 kr.
Az Obsitos. Jókedvü kalendáriom. A magyar nép mulatságára glédába állitotta Vitéz Hári János. VI. évfolyam. Ára szines boritékban .... 30 kr.
Bérmentes küldéssel, ha az összeg előre utalványoztatik .... 35 kr.
Gigerliék Naptára 1894-re. Sok szép Gigerli-képpel. Szerkesztette ifj. Kakas Márton. Ára szines boritékban .... 50 kr.
Ügyvédi Zsebnaptár. – Jogász-Naptár. Szerkeszti Szántó József. XVIII. évfolyam. Ára diszes vászonkötésben .... 1 frt 20 kr.
Bérmentes küldéssel, ha az összeg előre utalványoztatik .... 1 frt 30 kr.
Közhasznu Zsebnaptár. XIII. évfolyam. Ára diszes vászonkötésben .... 1 frt 20 kr.
Bérmentes küldéssel, ha az összeg előre utalványoztatik .... 1 frt 30 kr.
Tárcza-Naptár. XII. évfolyam. Ára diszes boritékban .... 24 kr.
Magyar Honvédségi Zsebnaptár. III. évfolyam A „Katonai zsebnaptár“ VIII. évfolyama. Ára diszes vászonkötésben .... 1 frt 20 kr.
Bérmentes küldéssel, ha az összeg előre utalványoztatik .... 1 frt 30 kr.
A „Honvédségi zsebnaptár“ jelen évfolyama nagy fontossággal bir minden honvédtiszt számára, mert a nagyszámu ujabb szolgálati utasitások és miniszt. rendeletek tekintetbe vétele folytán teljesen átdolgozva jelenik meg.
Pénztárcza-Naptár. III. évfolyam. Vászonra nyomva miniatur-alakban. Ára 20 kr.
A „Pénztárcza-naptár“ nagy elterjedésre számithat, mert tartóssága, diszes kiállitása és kis alakja (10|6 cm.) miatt a legpraktikusabb Tárcza-naptár.
Katonai-Falinaptár. II. évfolyam. Ára .... 40 kr.
Viszontelárusitók megfelelő engedményben részesülnek.

Nyomatott Neumayer Ede nyomdájában Budapest, VI., szerecsen-utcza 25. (az operaház átellenében).